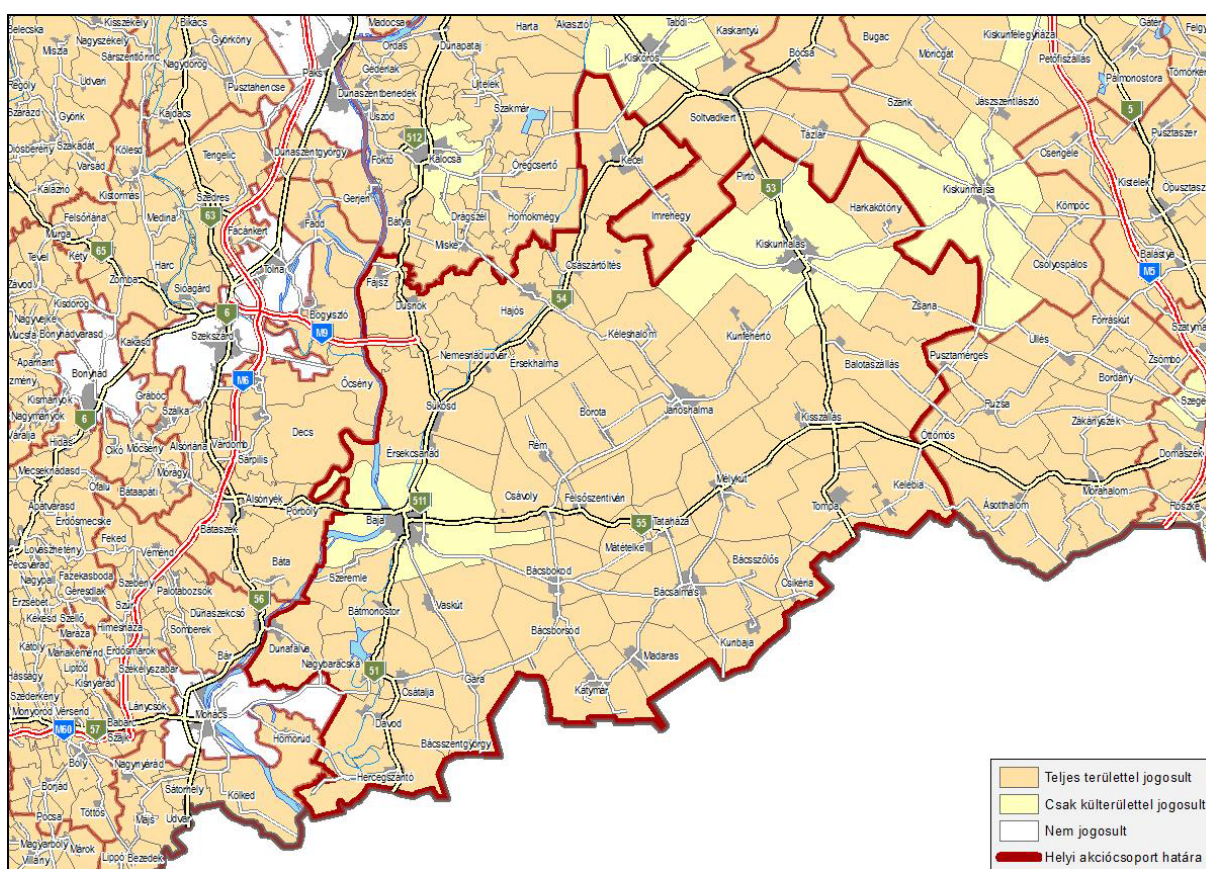

Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület

HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2023-2027

2023

LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia

2023-2027 - Programozási időszak - KAP Stratégiai Terv

Tartalom

Rövidítések jegyzéke	2
Bevezetés	3
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata	3
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése	6
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása	7
4. Horizontális célok	9
4.1 Esélyegyenlőség.....	9
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem.....	10
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	10
6. Külső koherenciák azonosítása.....	13
7. Helyzetfeltárás.....	15
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása.....	15
7.2 SWOT analízis	17
8. A stratégia beavatkozási logikája	19
8.1 A stratégia jövőképe.....	19
8.2 A stratégia célhierarchiája.....	20
8.3 Az indikátorok megadása	21
9. Cselekvési terv.....	22
9.1 Az intézkedések leírása	22
9.2 Együtműködések.....	35
9.3 Kommunikációs terv.....	35
9.4 Egyéb, a HACCS által megvalósított projektek	36
10. Monitoring és értékelési terv	36
10.1 Monitoring.....	36
10.2 Értékelési terv leírása	38
11. Indikatív pénzügyi terv	39
Mellékletek.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACCS Helyi Akciócsoport

HF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

Bevezetés

A Felső-Bácska Helyi Akciócsoport Bács-Kiskun megye déli részén található, alapvetően mezőgazdasági jellegű térség, ennek minden előnyével és hátrányával. Nagyon jó minőségű földek találhatók a térségben emiatt a vállalkozások nagy része mezőgazdasági vállalkozás. A szántóföldi növénytermesztés meghatározó szerepe mellett jelen van a szőlő-gyümölcs, a szántóföldi és fóliás kertészet is. A mezőgazdaság a nagyüzemi termelésre állt rá, kis foglalkoztatási igénnyel, emiatt a munkanélküliség, az elvándorlás, a negatív demográfiai mutatók rosszabbak a megyei, illetve országos átlagnál. Az ipar nem jelentős ennek egyik oka, hogy határmentiségünk miatt nem vagyunk benne a „gazdasági vérkeringésben” és a megközelítés miatt kevés befektető települ ide. A vállalkozói szférát nagyobb részt a mikro- és kisvállalkozások alkotják.

A térségben már 2005. óta működik sikeresen a LEADER program. A korábbi évek tapasztalatai megalapozták a következő LEADER fejlesztési stratégiák végrehajtásának sikerességét. A működési területen tevékenykedő szervezetek már ismerik a programot, vannak fejlesztési elképzeléseik, melyekre várják a pályázati lehetőségeket. Az elmúlt években sok fejlesztés valósult meg, várható, hogy a következő időszakban is nagy lesz az érdeklődés

A stratégia legfontosabb hosszú távú célja a térség gazdasági-társadalmi kohéziójának erősítése, a leszakadás folyamatának megállítása, és az ország más térségeihez képest a gazdasági-társadalmi különbségek mérséklése. A helyi vidékfejlesztési stratégiánkban megfogalmazott célok a térség életminőségének javítását, illetve a helyi gazdaság fejlesztését célozzák.

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

A 2023–2027 közötti KAP Stratégiai Terv és annak majdani végrehajtása alapjaiban különbözik a Partnerségi Megállapodás alá tartozó Operatív Programoktól, ugyanis a 2021–2027-es időszakra meghozott uniós döntés értelmében a KAP teljesen önálló szabályozási keretben folytatja működését. A tervezés során törekedni kell a 9+1 specifikus célkitűzés (gazdasági, környezeti, társadalmi + tudásátadás) mellett a magasabb környezeti hozzájárulások elérésére is. Az új KAP 9 specifikus (3 gazdasági, 3 környezeti és 3 társadalmi), valamint egy horizontális, átfogó célkitűzést határoz meg.

A Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája szoros kapcsolatban áll az KAP ST stratégiával. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia és a KAP által meghatározott 9+1 tematikus cél közül az alábbiakkal van szoros összefüggésben:

Társadalmi-vidéki fenntarthatósági célkitűzések

A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biomassza-alapú gazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

Hozzájárulás a munkahelyteremtéshez a vidéki térségekben: A foglalkoztatási ráta alakulása a vidéki térségekben, nemek szerinti bontással együtt.

LEADER-lefedettség: A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya.

Beavatkozási logika

A beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a Felső-Bácska HACS a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoz ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a Felső-Bácska HACS, olyan fejlesztési célokat határoz meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A Felső-Bácska HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl.

A LEADER program hét alappilléreinek megvalósítása

Terület alapú megközelítés

- A Felső-Bácska Helyi Akciócsoport által lefedett terület egy homogén, összefüggő vidéki egység 46 településsel. A működési terület településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem köti össze. Ez a megközelítés működőképes, a valós igények jobban körülhatárolható fellépéseket tesz lehetővé.
- Helyi Vidékfejlesztési stratégiájában megfogalmazott fejlesztési-megoldási javaslatok az Akciócsoport minden települését érintik.

Alulról építkező megközelítés

- Az Akciócsoport területén élők aktívan részt vesznek a közösségi kistérséget érintő fejlesztési stratégiák kidolgozásában, a döntéshozatalban. A helyi szereplők bekapcsolódnak az életüket nagyban meghatározó fejlesztési folyamatokba.
- A Stratégia kedvezményezettjei között (a közszféra, a gazdasági szféra és a civil társadalom) önkéntes, kölcsönösen gyümölcsöző, innovatív kapcsolatok létesülnek és ezek révén együtt dolgoznak a közös célkitűzések megvalósítása érdekében.

Innovativitás

- A sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében. A LEADER program innovatív jellege a helyi erőforrásokra támaszkodik, valamennyi területen jelennek meg egyedi, új ötletek helyi szinten.
- A kedvezményezett projekt megvalósítása során innovatív fejlesztési módszereket alkalmaz, új piacot céloz meg, vagy a helyi erőforrások, termékek, alapanyagok hasznosításának új módját kívánja bevezetni.

Integrált megközelítés:

- A LEADER program integrált megközelítése azt a kapcsolatot jelenti, mely a vidéki gazdaság fejlesztésére irányuló tevékenységek között jelenik meg. A LEADER program egyik legfontosabb alapja nem egy ágazat fejlesztési programja, hanem a vidéki térségek fejlesztésére irányuló tevékenységek és ágazatok közötti kapcsolat. A helyben élőkkel közösen megfogalmazott stratégiákban az intézkedések bármilyen szinten történő, multiszektorális megközelítése, összekapcsolása pozitív hatásokat indukál, hozzájárul a program sikerességéhez. A stratégia megvalósítása hozzájárul a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület településeinek a gazdasági vagy társadalmi fejlődéshez, a kulturális, környezeti,

épített örökségi értékeinek megőrzéséhez vagy újak teremtéséhez, illetve több ágazat bevonásával megvalósuló turisztikai célú fejlesztésekhez.

Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek:

- a LEADER programban a decentralizáltság többek között a döntéshozatalban és a rendelkezésre álló források felhasználásában mutatkozik meg. Ez a sajátosság a helyi igényekre reflektál. Az elv alapja, hogy a térség problémáit a helyi szereplők ismerik leginkább, így ők a legkompetensebbek a fejlesztések kidolgozásában és megvalósításában.

Hálózatépítés, együttműködés:

- A Felső-Bácska Helyi Akciócsoport és egyéb szervezetek közötti együttműködés a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztése, cseréje, a tudás, akár a munkamódszerek továbbadása. Az együttműködések révén a HACS-ok együttműködésben is fogalmazhatnak és valósíthatnak meg fejlesztési célokat.
- A Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület eddig is részt vett együttműködési projekteknél térségek között és nemzetközi viszonylatban egyaránt. Az Akciócsoport a jó gyakorlatok, tudásátadás, kulturális, turisztikai együttműködések témában szeretne a jövőben együttműködni helyi, térségek közötti, illetve nemzetközi partnerekkel.

Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása:

- A háromoldalú partnerségek központi szerepet töltenek be a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Akciócsoport működésében. A Helyi Fejlesztési Stratégia tervezése, megalkotása és megvalósítása, illetve a döntések a különböző szervezetek és ágazatok képviselőivel együttműködésében valósul meg,

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés

A HFS tervezését a Tervezői Munkacsoport végzi, amely a munkaszervezet tagjaiból, illetve 4 külső tagból áll. A tervezői csoport feladata a HACS tervezési területének önkormányzati, gazdasági és civil szereplőinek megkeresése, igényeinek felmérése, annak érdekében, hogy a térségre olyan stratégia készüljön ami a szükségletekre választ tud adni. 2022. október 13-án Régiós Ülés keretében az Irányító Hatóság ismertette a Dél-alföldi Helyi Akciócsoportokkal a Helyi Fejlesztési Stratégia tervezési útmutatóját. Ezt követően a munkaszervezet munkatársai 2022. október 20-án munkamegbeszélést tartottak, ahol átbeszélték az előtűk álló feladatokat, alapul véve a korábbi Helyi Vidékfejlesztési Stratégiát. A Stratégia tervezéséről a tudnivalókat a munkaszervezet vezető 2022. november 7-én ismertette a HBB tagokkal. Megbeszélésre kerültek a teendők, javaslatok kerültek elfogadásra annak érdekében, hogy minél több emberhez eljusson a hír, illetve az intézkedésekre vonatkozóan is.

Az egyesület tagjai, a LEADER programban már részt vevő ügyfelek és azon térségi szereplők, melyek tevékenyen részt vesznek a vidékfejlesztésben levélben értesültek a HFS készítésének elindításáról.

A HACS honlapjára, a facebook oldalára, illetve a térség településeinek honlapjára felkerültek a projektötlet adatlapok. A térség településének hirdetőtáblájára figyelemfelkeltő felhívás került ki, projektötletek gyűjtéséről, illetve tájékoztatás a közeljövőben megtartásra kerülő fórumokról és konzultációs lehetőségekről.

A munkaszervezet a személyes konzultáció lehetőségét a munkaszervezet ügyfélfogadási idejében, a tervezés teljes időtartama alatt lehetővé tette. A munkaszervezet a HFS tervezéssel kapcsolatosan 6 alkalommal tartott munkamegbeszélést, ezek közül 1 munkamegbeszélésre civil szervezetek, 1 megbeszélésre gazdasági szervezetek képviselőit hívta meg, illetve egy külön napot a turizmus témájának szenteltünk, amelyen turizmusban érdekelt személyek, polgármesterek, és szakemberek vettek részt. A résztvevők tájékoztatást kaptak a tervezés ütemezéséről, a bekapcsolódási lehetőségekről. Az előző pályázati körök sikeres projektjeinek bemutatásával az érdeklődők segítséget kaptak a fejlesztési elképzeléseik alakításához. A fórumokon számos probléma, megoldásra váró feladat is felszínre került.

A munkaszervezet a feladatok elvégzése érdekében az alábbi időpontokban tartott munkaértekezletet: 2022. október 20, november 7, november 16, december 7, december 15, 2023. január 19. A turizmus témájú szakmai megbeszélés időpontja 2023. január 10. A munkaértekezletek jegyzőkönyvei és jelenléti ívei a dokumentáció részét képezik. Ezen megbeszélések nyilvánosak voltak, bárki részt vehetett rajtuk. Elmondható, hogy az érdeklődés nem volt jelentős. A projektadatlapok száma is kevesebb mint az elmúlt időszak elején volt. A projektötlet adatlapokat többségében e-mailen küldték be az ügyfelek. Egy részük személyesen juttatta el az adatlapot a munkaszervezet irodáiba és a facebook-on keresztül is érkeztek adatlapok. Sokan a személyes megkeresések alkalmával elmondták a terveiket, de adatlapot nem adtak be. Ugyanakkor az intézkedések megfogalmazásánál ezek az igények is figyelembe kerültek. Az adatlapok alapján a legnagyobb igény az eszköz és gépbeszerzések (50%) építési beruházások (40 %) iránt mutatkozott, ezeken kívül rendezvény, attrakció, képzés, marketing és egyéb témában érkeztek be fejlesztési ötletek.

A Helyi Fejlesztési Stratégia tervezése nyilvános. Az érdeklődők Felső-Bácska Egyesület honlapján a HFS aktuális állapotáról, a tervezés folyamatáról, információkat kaphatnak.

A HFS elfogadásáról az egyesület tagsága 2023..... tartandó közgyűlésen dönt.

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

- a) a lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám);

A Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület tagjai a térség 6 járásának összesen 46 települése, melyek az alábbiak:

Bácsalmás, Bácsbokod, Bácsborsód, Bácsszentgyörgy, Bácsszőlős, Baja, Balotaszállás, Bátmonostor, Borota, Császártöltés, Csátalja, Csávoly, Csikéria, Dávod, Dunafalva, Dusnok, Érsekcsanád, Érsekhalma, Fajsz, Felsőszentiván, Gara, Hajós, Harkakötöny, Hercegszántó, Jánoshalma, Katymár, Kecel, Kelebia, Kéleshalom, Kiskunhalas, Kisszállás, Kunbaja, Kunfehértó, Madaras, Mátételke, Mélykút, Nagybaracska, Nemesnádudvar, Pirtó, Rémm, Sükösd, Szeremle, Tataháza, Tompa, Vaskút, Zsana.

A Felső-Bácska Helyi Közösség 46 településéből összesen 24 sorolható a leghátrányosabb kategóriába, mely meghaladja a térség településszámának 50%-át.

A Bajai járás a Dél-Alföldi régióban, Bács-Kiskun megye déli részén található, melyet nyugaton a Duna határol, déli határa pedig egyben a Szerb – Magyar országhatár is. A területe 1.191,8 km².

A Bácsalmási járás Bács-Kiskun megye déli részén, a Bajai járástól keletre, szintén a déli országhatár mellett található. A területe 371,5 km². A Jánoshalmi járás a Bácsalmási járástól északra helyezkedik el, területe 399 km².

A Kiskunhalasi járás a Jánoshalmi járástól keletre helyezkedik el, nyugatról Csongrád megyével is határos. A területe 826,4 km².

Az Akciócsoport területéhez tartozik még a Kalocsai járásból Dusnok, Fajsz és Hajós települések, ezek területe 187,4 km². Valamint a Kiskőrösi járásból Császártöltés és Kecel, a területük 198,5 km²

Felső-Bácska HACS területe: 3.172,75 km², a támogatásra jogosult lakónépessége 94.112 fő a mely Bács-Kiskun megye területének több mint harmada (37,6%-a), lakosságának pedig 21,3%-a. Térségünkben a népsűrűség 50,07 fő/km². Bács-Kiskun megye népsűrűsége 61 fő/km², tehát Felső-Bácska a megye ritkábban lakott területi egysége (országos átlag 105 fő/km²). A Felső-Bácskai települések tipikus alföldi települések. Az alföldi településrendszer sajátos elemei az óriásfalvak és/vagy kisvárosok.

- b) korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások;

2007-2013 időszakban megvalósult közös projektek

Szent László Határrendész Közhasznú Sportegyesület koordinálásával létrejövő térségek közötti együttműködésben a felsorolt szervezetek vettek részt: Magyar Vöröskereszt

Bácsalmás Városi Szervezete, Bácsalmási Németek Egyesülete, Civilek a Jövőért Alapítványa, Szent László Határrendész Közhasznú Sportegyesülete, Bácskaiak Egymásért Közhasznú Egyesülete- /Kiskunok Vidékéért Egyesület működési területéről/. A fejlesztéseknek köszönhetően a szervezetek működése vált biztosítottá, ezzel is hozzájárulva a helyi közösség életéhez.

Decs Kulturális, Oktatási és Sportéletének Fejlesztéséért Közalapítvány közreműködésével a „Sárköz a Duna két partján” című pályázatban a pályázat benyújtón kívül Érsekcsanád Község Önkormányzata és a Felső-Bácska HACS vett részt. A projekt célja: a Duna két partján fekvő, a „régisárköz” részét képező települések lakói, gazdasági szereplői között egymást segítő, hosszú távú együttműködést eredményező kapcsolatok kialakítása a Sárköz értékeinek, látnivalóinak megőrzése népszerűsítése érdekében.

„Lovas turisztikai szolgáltatások fejlesztése a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi területén” című projektben a Magyar Lovas Turisztikai Közhasznú Szövetség (MLTKSZ) a Cserhátalja HACS részéről,- a Mohácsi Lovas Klub Nonprofit Kft.,- és a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület a Felső-Bácska HACS területéről működtek együtt. Az együttműködés a projekt lovas turisztikai szolgáltatások fejlesztésére irányult a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület területén, térségek közötti együttműködés keretében.

A francia Haut-Poitou et Clain Térségfejlesztési Egyesület és a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület közös projektjének a célja: az együttműködés, a térségi turizmus megindítását előmozdító turisztikai fejlesztések irányvonalainak koncepcionális megfogalmazása. A projekt zárásaként színes kiadvány készült.

2014-2020 időszakban megvalósult közös projektek

Garrigue Costiers de Nimes (Franciaország) Felső - Bácska Vidékfejlesztési Egyesület

A Felső-Bácskai helyi termékek megismertetésének, értékesítésének lehetőségei, módszerei

Az együttműködési projekt célja egyrészt a lakosság szemléletváltása, megismertetni a lakosokat a helyi termékekkel és fogyasztásuk fontosságával, másrészt a termelők piacra jutásának segítése, a nemzetközi jó gyakorlatok megismertetésével. Egy nagyon jó program volt de sajnos egy részét a COVOF járvány keresztülhúzta.

Regionalentwicklung Amberg-Sulzbach (Németország) - Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület

Szemléletváltás a lakosság környezettudatos viselkedésében – németországi jó gyakorlatok megismerése.

A projekt fő célja a lakosság energiatudatos életvezetésének fejlesztése volt. A nemzetközi út során külföldi jó gyakorlatokat szerettünk volna bemutatni, melyeken keresztül a lakosság átérzi a környezeti változások, az energia gazdálkodás, a fenntarthatóság problémáját, illetve a lehetőségeket is.

Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület - Érsekcsanád Község Önkormányzatával - Bogoyzló Község Önkormányzatával

A Duna – megyehatár mely összeköt

A projekt célja, hogy a projektben résztvevő partnerek területén lefedett lakosság és a két településre érkező látogatók megismerhessék a projekt alapját jelentő természeti és geo-gráfiai értékeket, a Dunát és annak árterületét, a Duna Dráva Nemzeti park természet-védelmi tájegység értékeit, és a Gemenc vadvilágát.

Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület - Bácsalmási Németek Egyesülete – Iskolás gyermekekért Közalapítvány – Clark Ádám Flotilla Egyesület
Közösségi tanulás- helyi és térségi közösség fejlesztés

A bácsalmási, a szekszárdi térségben élő lakosság életminőségének javítása, a civil szervezetek szerepének növelése a helyi közösségekben, a helyi hagyományok ápolás, megőrzése, a helyi turisztikai potenciál növelése, a térségek közötti civil-lakossági-közösségi összefogás megerősítése,

- c) személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok)

A HACS területén élők lakosság száma magas, az önkormányzatok száma is igen jelentős, de jelentős a civil szféra és a vállalkozói réteg is ebből kifolyólag a fejlesztési igények, elképzelések sokfélék.

A terület nagysága miatt 2008. óta a területen 3 iroda (Baján, Bácsalmáson, Jánoshalmán) segíti az érdeklődőket a céljaik megvalósításában. 2021-ben a Kiskunhalasi járásban is működtetünk irodát egy munkatárssal

Az egyesület alkalmazottai többsége legalább 4 éve dolgozik a szervezetnél, így igen sok tapasztalatra tettek már szert és jelentős a szakismeretük is. Ezen idő alatt a lakosság körében ismertséget szereztek, több szereplővel pedig rendszeres szakmai kapcsolat alakult ki. 2021-ben kiegészültünk egy új kolléganővel aki a kiskunhalasi járásban segíti az érdekelteket. Kapcsolattartásra, segítségnyújtásra lehetőséget ad a telefonos, az internetes és a személyes konzultáció. Az irodában történt megkeresések alkalmával begyűjtött információk, igények is beépítésre kerültek a HFS-be. Ezekon túlmenően internetes oldalakon és fórumok keretei között rendszeresen tájékoztatást kapnak a térség lakosai a hírekről, lehetőségekről.

Az egyesületi tagság nyitott, így aki szeretne, be tud lépni és akár a döntéshozatalban is lehetőséget kaphat

4. Horizontális célok

4.1 Esélyegyenlőség

A stratégia intézkedései révén hozzájárul a vidéken élők megélhetésének javításához, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatásához.

Elősegíti a társadalom és az érintett helyi közösségek, civil és szakmai szervezetek részvételét a vidékfejlesztésben, ösztönzi a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését. Segít az elvándorlás, a térség elnéptelenedése, elöregedése megakadályozásában.

A stratégia intézkedései révén hozzájárul a vidéken élők megélhetésének javításához, előnyben részesíti a hátrányos helyzetű térségekben élőket, illetve a hátrányos társadalmi csoportok felzárkóztatását. Elősegíti a társadalom és az érintett helyi közösségek, civil és szakmai szervezetek részvételét a vidékfejlesztésben, ösztönzi a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését. A társadalmi fenntarthatóság is fontos szempont az esélyegyenlőség mellett, mely a helyi közösségek kapacitásának, partnerségi együttműködéseinek erősítése révén biztosított.

Annak érdekében, hogy mindez megvalósuljon a HFS tervezése során a legnagyobb nyilvánosságot biztosítunk a tervezésbe való bekapcsolódásra minden térségi szereplőnek. Elemezzük a korábbi időszak eredményeit és felkeressük azokat a településeket ahol az aktivitás alacsony volt.

A döntések során figyelmet fordítunk a szférák közötti egyenlő eséllyel való részvételre, előnyben részesülnek azon pályázók akik a 290/2014.(XI.26.), illetve a 105/2015. (IV.23.) Kormány rendeletek szerint hátrányos járásoknak, településeknek minősülnek, illetve ezen felül azon pályázók is előnyben részesülnek akik hátrányos helyzetűnek minősülnek. Ezzel segíteni szeretnénk azoknak a támogatását akik nehezebb helyzetben vannak.

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása során olyan projektek valósulhatnak meg, melyek figyelembe veszik a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóságot.

Az intézkedések alapvető közös összetartó motívuma a helyi értékeken alapuló tervezés, mely biztosítja, hogy egy kiegyensúlyozott helyi közösség jöjjön létre a térségben. A HFS tehát hozzájárul a helyi fenntarthatósághoz azáltal, hogy kiemelten kezeli az térség gazdasági, társadalmi, kulturális és környezeti problémáit.

A HFS beavatkozásai révén ösztönzi a kedvezményezetteket a környezetvédelmi szempontok figyelembevételére, az energiahatékonyság mellett a megújuló energiaforrások használata is kiválasztási kritériumként került meghatározásra.

Az intézkedések lehetőséget nyújtanak az egészség- és környezettudatos magatartás elterjesztéséhez, az alternatív energiák használatának népszerűsítéséhez, a természeti értékek széles körben való megismertetéséhez kapcsolódó rendezvények, tájékoztatások, oktatások, programok, ismeretterjesztő előadások megtartásához.

Előző időszakban nemzetközi együttműködés során szemléletformáló projektet valósítottunk meg. Egy tanulmányút, rajzverseny, illetve előadások tartásával a gyermek és felnőtt lakosság környezettudatosabbá válását próbáltuk elősegíteni az alternatív energiaforrások felhasználás terén. A Covid járvány és a szomszédban folyó háború miatt ez most még fokozottabbá vált, a jövőben is szervezünk hasonló programokat.

A stratégia megvalósítása során a projektekben a kedvezményezett köteles a projektekre vonatkozó környezetvédelmi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és a jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A HACS fő célja az előző LEADER programokban és most is a vidék megtartóerejének növelése, ezáltal a vidéken élő lakosságszám folyamatos csökkenésének, a fiatalok elvándorlásának megállítása. A vidéki életet vonzóvá, élhetővé kell tenni, biztosítani kell az itt élő emberek megélhetését, boldogulását, elégedettségét, munka- és kikapcsolódási lehetőségeit.

A 2021-2027 időszakra szóló helyi fejlesztési stratégia elkészítésekor a 2014-2020 időszak tervezési stratégiájára támaszkodunk, ezért is nagyon fontos az előző időszak elemzése, hiszen az eredményes intézkedéseinket szeretnénk tovább folytatni annak érdekében, hogy további sikeres projektek tudjanak megvalósulni a térségben. Az elemzésben fontos megemlíteni azt is, hogy a tervezéskor a 2014-2020-as időszak pályázatainak még folyamatban vannak, és lesznek még a 2021-2027 időszakra

szóló HFS elfogadásának időpontjában is, úgyhogy ezeket nem tekinthetjük végleges számoknak, viszont elemzésre elfogadhatóak.

Eredetileg a 2014-2020 időszakban nyolc intézkedést terveztünk, viszont a források csökkenése miatt a tervezett nyolc intézkedésből hatot valósítottunk meg. Fontos szempont volt, hogy mindhárom szféra, vállalkozói, civil, önkormányzati megtalálja számításait a tervezett pályázati felhívásainkban. A 2021-ben érkezett kiegészítő forrásokra újabb három pályázati felhívást nyitottunk. Kisebb módosításokkal, a hat intézkedés közül a három legeredményesebb intézkedésünket nyitottuk újra.

A HVS megoldást kínált az önkormányzati szféra, a civil társadalom, illetve a vállalkozói szférában érdekelteknek is. A megfogalmazott intézkedések a lakosság életminőségének javítását, a helyi gazdaság fejlődését, a helyi turisztikai potenciál növelését, illetve a civil szervezetek térségi szerepének megőrzését, fejlesztését célozta meg, amit jelen stratégia tervezésben is szeretnénk folytatni. Hangsúlyt fektettünk arra, hogy az életminőség javítására megfogalmazott intézkedések, illetve a gazdaság fejlesztésére tervezett intézkedések egyensúlyban legyenek. A 2022.10.26-i IH egyeztetés alapján ezt sikerült a program egészében megvalósítani, hiszen gazdaságfejlesztési célokra a teljes fejlesztési forrás 49%-át, életminőség javítására 51% kötöttük le.

Az életminőség javítására irányuló pályázatokban önkormányzatoknak és civil szervezeteknek volt lehetőségük pályázni.

Az önkormányzatok a pályázatok révén közösségi terek kialakítására, felújítására, temetők, ravatalozók, közösségi célt szolgáló épületek/építmények felújítása, fejlesztésére, felújítására, a szép és biztonságos települési környezet kialakításához szükséges gépek, eszközökre pályázhattak.

A civil szervezetek az alapító okiratukban található tevékenységükhöz kapcsolódó fejlesztéseket valósíthattak meg. Kulturális értékmegőrző rendezvényeinken az önkormányzatok és a civil szervezetek részéről kiemelt is kiemelt volt a hagyományok, kulturális értékek megőrzése. Soknemzetiségű térség lévén, több egyesület, táncsoport is beszerezhetette népviseletét, illetve egyéb eszközeit.

Összegzésként elmondhatjuk, hogy az önkormányzati szféra volt a legaktívabb. Ehhez hozzájárult az is, hogy az önkormányzati szféra a beruházásaihoz előleget vehetett fel, amihez nem kellett biztosítékot nyújtania. Civil szervezetek és vállalkozások esetében ez a lehetőség nem állt fenn, vagyis a jogcímrendeletek bizonyos esetekben lehetővé tették az előleg igénylését, azonban az ebben előírt követelmények nehezen voltak teljesíthetőek. Jellemzően azok a civil szervezetek tudtak a pályázás lehetőségével élni, ahol az önkormányzat meg tudta előlegezni számukra a beruházást.

Mindhárom kiírt pályázati felhívásunkra 130-150%-os volt a támogatási igény, ezért a jövőben is szeretnénk hasonló intézkedéseket tervezni. Eredménytelen intézkedésünk nem volt.

A gazdaság fejlesztésére irányuló pályázatoknál a mikrovállalkozások fejlesztésére kiírt pályázati felhívást övezte a legnagyobb érdeklődés. Ezek esetében a munkahelyteremtés volt a stratégia egyik fő célja volt, melyet az egy pályázatra jutó kismértékű támogatási összeg nem ösztönzött kellőképpen. Ennek ellenére 40 új munkahely létesült a térségben ami a LEADER programhoz köthető. A pályázatok többsége az önfoglalkoztatást, illetve a munkahelyek megtartását segítette. Kisebb része a forrásoknak a magánszemélyek, őstermelők pár százézes vagy pár milliós beruházásai voltak. Meglepetésünkre a legkisebb érdeklődés a Helyi termék előállítását ösztönző pályázati felhívásunk volt. A turisztikai célú pályázati felhívás Érdeklődő jóval több volt mint ahány pályázat beérkezett. Azt gondoljuk, hogy beruházások, programok megvalósításához szükséges források hiánya miatt voltak kevésbé aktívak a pályázatokon.

Összefoglalva nagyon nagy igény van a mikrovállalkozások támogatására. 2018-ban 2 hónap alatt, 2021-ben 1 hónap alatt fogyott el a HACS fejlesztési kerete akkora volt az igény. Viszont azt is meg kell állapítanunk a kis települések vállalkozóiról, hogy ők álltak el legnagyobb számban a támogatásoktól, hiszen nem tudták előteremteni, megoldani egy komolyabb fejlesztés sok évig elhúzódó támogatás elő- és önrész finanszírozását. Amennyiben a jövőben lehetővé válna az előleg igénylése biztosíték nyújtása nélkül valószínűsíthető, hogy több igény érkezne, illetve a támogatások

lehívása is jobban teljesülne. Mindhárom kiírt pályázati felhívásunkra 100-150%-os volt a támogatási igény, számunkra is meglepő módon a helyi termékek előállításához kapcsolódó pályázati felhívásokra érkezett a legkevesebb igény.

Az utóbbi évek gazdasági környezete, a Covid járvány, a szomszédban folyó háború, a meredeken ívelő infláció nagy hatással volt a pályázatok megvalósulására. A hosszas ügyintézés sem kedvezett a beruházásoknak, a pályázatban benyújtott árajánlatok már nem fedték a valóságot, sok esetben 30-50%-os drágulást tapasztaltak a pályázók, emiatt voltak olyan pályázók akik kénytelenek voltak támogatásaiktól elállni. Forráslekötés szempontjából ez végül nem okozott gondot, a visszacsorgó források átcsoportosításával támogathatóvá váltak a tartaléklistás pályázatok. Így a forráslekötésünk intézkedésenként 100% körül van, amit mi nagy eredménynek értékelünk.

Az Akciócsoport a 2014-2020-as időszakra eredetileg 813.432.904,- Ft fejlesztési forrásra tervezhette meg a stratégiáját. 2019-ben 844.266.887,- Ft-ra, 2020. novemberében a fejlesztési forrás 1.032.154.946,- Ft-ra, 2021-ben pedig 1.303.895.381,- Ft-ra növekedett. A beérkezett igényekkel nem volt gondunk, majdnem minden pályázati felhívásra 120-150% volt a többletigény. A fejlesztési források 110%-ra a kötelezettségvállalás megtörtént. A formailag, tartalmileg megfelelő pályázatok tartaléklistára kerültek, kiegészítő forrásban bízva. Kiegészítő forrás kérésére végül nem került sor mert a 2020 óta tartó Covid járvány, a szomszédban folyó háború, magas infláció okozta bizonytalanság miatt többen álltak el a megnyert támogatástól, mint amire számítottunk, így a visszacsorgó forrásokból tudjuk támogatni a megfelelő pályázatokat.

Az alábbi intézkedéseket fogalmaztuk meg:

VP6-19.2.1.-32-1-17	Települések élhetőbbé tétele
VP6-19.2.1.-32-2-17	Kulturális értékmegőrző rendezvények lebonyolítása
VP6-19.2.1.-32-3-17	Nonprofit szervezetek ismertségét, céljai elérését szolgáló fejlesztések megvalósítása
VP6-19.2.1.-32-6-17	Együttműködésben rejlő lehetőségek a turizmusban
VP6-19.2.1.-32-7-17	Helyi termékek előállításának, feldolgozásának, értékesítésének támogatása
VP6-19.2.1.-32-8-17	Mikrovállalkozások innovatív fejlesztése
VP6-19.2.1.-32-9-21	Induló és működő mikrovállalkozások fejlesztése
VP6-19.2.1.-32-10-21	Életminőség javítását célzó települési fejlesztések
VP6-19.2.1.-32-11-22	Nonprofit szervezetek fejlesztése

Összesítés a beérkezett, támogatott, elutasított pályázatok darabszámára vonatkozóan:

Felhívás kódszáma	Felhívás címe	Beérkezett pályázatok (db)	Támogatás előtt visszavont pályázatok	Támogatott pályázatok (db)	Elutasított pályázatok (db)	Támogatott de Elállt pályázók (db)	Folyamatban
VP6-19.2.1.-32-1-17	Települések élhetőbbé tétele	50		45	5	3	
VP6-19.2.1.-32-2-17	Kulturális értékmegőrző rendezvények lebonyolítása	52		47	5	3	
VP6-19.2.1.-32-3-17	Nonprofit szervezetek ismertségét, céljai elérését	76	2	70	4	13	
VP6-19.2.1.-32-6-17	Együttműködésben rejlő lehetőségek a turizmusban	38		34	4	7	
VP6-19.2.1.-32-7-17	Helyi termékek előállításának, feldolgozásának, ér	25		21	4	7	
VP6-19.2.1.-32-8-17	Mikrovállalkozások innovatív fejlesztése	63	3	45	15	12	
VP6-19.2.1.-32-9-21	Induló és működő mikrovállalkozások fejlesztése	82	5	38	25	1	14
VP6-19.2.1.-32-10-21	Életminőség javítását célzó települési fejlesztések	21	1	15	1		4
VP6-19.2.1.-32-11-22	Nonprofit szervezetek fejlesztése	47		17	5		25
		454	11	332	68	46	43

Összesítés a forrásokra vonatkozóan (2022.10.26. IH egyeztetés)

Felhívás címe	Fejlesztési forrás	Sükséges fejlesztési forrás	IH kötelezettségvállalás
Települések élhetőbbé tétele	216 524 962	216 524 962	216 524 962
Kulturális értékmegőrző rendezvények lebonyolítása	58 519 042	58 519 042	58 519 042
Nonprofit szervezetek ismertségét, céljai elérését szolgáló	108 477 748	108 477 748	108 477 748
Együttműködésben rejlő lehetőségek a turizmusban	189 409 300	189 409 300	189 409 300
Helyi termékek előállításának, feldolgozásának, értékesítés	46 655 625	46 655 625	46 655 625
Mikrovállalkozások innovatív fejlesztése	123 262 718	123 262 718	123 262 718
Induló és működő mikrovállalkozások fejlesztése	256 326 612	256 326 612	256 326 612
Életminőség javítását célzó települési fejlesztések	167 251 435	167 251 435	167 251 435
Nonprofit szervezetek fejlesztése	137 467 939	148 782 735	137 467 939
	1 303 895 381	1 315 210 177	1 303 895 381

Támogatott kérelmek aránya: 83%

Elutasított kérelmek aránya: 15%

Támogatástól elállt pályázók aránya: 10%

Fejlesztési forrás: 1.303.895.381

Az évek során a pályázók, pályázatok számának növekedése volt megfigyelhető. Mivel az intézkedéseink mindegyikére nagy volt az érdeklődés, emiatt a 2014-2020 időszakban az intézkedések – kisebb módosításokkal, újraindításra kerülnek, annak érdekében, hogy az új pályázók mellett a régiók is tovább tudják fejleszteni elképzeléseiket.

6. Külső koherenciák azonosítása (kevés információ miatt végleges kidolgozása ezután történik, javaslatokat várunk)

A helyi igények felmérését követően a HACS olyan stratégiát kíván megvalósítani, amely illeszkedik a nemrég lezárult 2014-2020 időszak projektjeihez, valamint jelen időszak alatt megvalósuló projektek kapcsán nem csak pontszerű, hanem komplex módon is képes fejlődést generálni, lehetővé téve az OP-k által kínált fejlesztési lehetőségekhez történő, átfedést nem mutató illeszkedést és szinergiát.

Megalkotásra és kidolgozásra kerültek az EU 2021-2027 közötti támogatási időszakának új támogatáspolitikai célkitűzései, forráslehetőségei, új eljárásrendjei és az ezekhez kapcsolódó jogszabályok. A Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület a HFS tervezése folyamán különös figyelmet szentelt a 2021-2027-es Operatív Programok (OP) beavatkozási területeinek átvizsgálására. A HFS tervezett intézkedései több területen is hozzájárulnak más OP-k céljainak a megvalósításához, ebből kifolyólag azok közvetve, vagy közvetlenül is befolyásolhatják a helyi szereplők forráshoz jutását.

Az EU rendeletben elfogadta a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretet. A támogatások egyrészt a Covid19-világjárványból való kilábalást, másrészt a különböző szakpolitikai területek kiemelt hosszú távú uniós célkitűzéseinek megvalósítását célozzák. Ez a következő időszakra vonatkozó hosszú távú költségvetés hét kiadási területet fog lefedni, közel 40 uniós kiadási program finanszírozásához biztosítva keretet az elkövetkező hét évben:

Egységes piac, innováció és digitális gazdaság;

Kohézió, reziliencia és értékek;

Természeti erőforrások és környezetvédelem;

Migráció és határigazgatás;

Biztonság és védelem;
Szomszédság és a világ;
Európai közigazgatás.

Magyarországra EU és hazai források tekintetében a 2021-2027-es időszakban összesen 9812,9 Mrd Ft. jut (373,9 Ft/euró árfolyammal számolva).

Operatív Program felhívások a 2021-2027-es időszakban:

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)

TOP_Plusz-1.1.1-21 Helyi gazdaságfejlesztés
TOP_Plusz-1.1.3-21 Helyi és térségi turizmusfejlesztés
TOP_Plusz-1.2.1-21 - Élhető települések
TOP_Plusz-2.1.1-21 - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése
TOP_Plusz-2.1.2-21 Fenntartható energiahatékonyság

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)

GINOP_PLUSZ-1.2.1-21 A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása (FELFÜGGESZTVE!)
GINOP Plusz-1.1.1-22 Célzott vállalkozásfejlesztési szolgáltatások biztosítása mikro-, kis- és középvállalkozások számára
GINOP_PLUSZ-1.2.2-22 Magyar Falu Vállalkozás-újraindítási Program (FELFÜGGESZTVE!)
GINOP_PLUSZ-1.2.3-21 A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása a leghátrányosabb helyzetű régiókban (FELFÜGGESZTVE!)

További lehetséges pályázati kezdeményezések a 2021-2027-es évben, amelyek a kettős finanszírozás miatt figyelembe kell venni:

Magyar Falu Program
Nemzeti Együttműködési alap
Városi Civil Alap

A kettős finanszírozás elkerülése érdekében nem részesíthető LEADER helyi felhívás által kiírt támogatásban az a pályázó, aki a fenti pályázati felhívások közül már rendelkezik olyan támogató határozattal mely ugyanazon tevékenységre vonatkozik. Kiemelt figyelmet fordítunk a Területi Operatív Programok CLLD projektjeitől való lehatárolásra.

A LEADER HACS-ok más operatív programokkal való lehatárolása részletesen leírásra került a KAP ST 4.5 Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata fejezet keretében.

Releváns célok a 2021. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakra vonatkozó Partnerségi Megállapodás alapján:

- Kis- és középvállalatok fejlesztése
- Kutatás-fejlesztés-innováció
- Informatikai infrastruktúra
- Foglalkoztatás
- Oktatás, képzettség
- Turizmus
- Gazdasági-foglalkoztatási helyzet

7. Helyzetfeltárás

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

Térszerkezeti adottságok:

Bajai járás: Baja (külterület), Bácsszentgyörgy, Bátmonostor, Csátalja, Csávoly, Dávod, Dunafalva, Érsekcsanád, Érsekhalma, Felsőszentiván, Gara, Hercegszántó, Nagybaracska, Nemesnádudvar, Sükösd, Szeremle, Vaskút,

Bácsalmási járás: Bácsalmás, Bácsbokod, Bácsborsód, Bácsszőlős, Csikéria, Katymár, Kunbaja, Madaras, Mátételke, Tataháza, Jánoshalmi járás: Borota, Jánoshalma, Kéleshalom, Mélykút, Rém, Kiskunhalasi járás: Kiskunhalas (külterület), Tompa, Balotaszállás, Harkakötöny, Kelebia, Kisszállás, Kunfehértó, Pirtó, Zsana,

Kalocsai járás: Hajós, Fajs, Dusnok,

Kiskőrösi járás: Császártöltés, Kecel.

A 46 településből 8 település rendelkezik városi ranggal: Baja, Bácsalmás, Hajós, Jánoshalma, Kecel, Kiskunhalas, Mélykút és Tompa. Baja a megye második legnagyobb városa, pozitív hatása még a járás határain kívül is érezhető. Kiskunhalas a negyedik legnagyobb város a megyében.

A térségben a 3000 fős lélekszámot Sükösd és Vaskút községek haladják meg, Bácsszentgyörgy, Bácsszőlős, Csikéria, Dunafalva, Érsekhalma, Harkakötöny, Kéleshalom, Mátételke, Pirtó és Zsana népessége pedig az ezer főt sem éri el.

A HACS területén lévő települések tipikus alföldi települések. Az alföldi településrendszer sajátos elemei az óriásfalvak és/vagy kisvárosok. A területen kettő város külterületével szerepel a LEADER támogatásra jogosult települések között: Baja, Kiskunhalas. Az akcióterületen átvezető főutak, a Duna jelenléte, a gazdaságra és a településeken élők számára fontos kitérési lehetőséget nyújthat, megteremtve ezzel nagy volumenű, komplex beruházások megvalósulásának lehetőségét is.

A településszerkezet kialakulása miatt a járásközpontok gyorsan megközelíthetők, a járásközponttól legtávolabbi településről is 18 perc, míg a megyeszékhelyig a legtávolabbi településről 1 óra 45 perc alatt lehet eljutni. Az első autópálya csomópont megközelítése a legtávolabbi településről 44 perc.

Környezeti adottságok: természeti erőforrások, táji értékek, termőhelyi- és vízgazdálkodási adottságok, épített környezet értékei, környezeti problémák

Az Akciócsoport a Dél-Alföldi régióban, Bács-Kiskun megye déli részén található, melyet nyugaton a Duna határol, déli határa egyben a Szerb - Magyar országhatár, keleten az Alsó-Tisza jobb parti tervezési alegység, míg északon a Csukás éri főcsatorna határolja. A térség túlnyomó részét az Észak-Bácskai lösz- és a Kiskunsági Homokhátsági területek és kisebb részben a Duna-menti síkság alkotja.

Az Észak-Bácskai löszhát, a déli országhatáron átnyúló tájegység, hazánk egyik legjobb mezőgazdasági termőterülete. A HACS területe földrajzilag a Duna vízgyűjtőterületéhez és a Tisza folyó jobb parti vízgyűjtőjének a része, vízügyi értelemben azonban a Felső-Bácska tervezési alegységhez, Duna-völgyi főcsatorna tervezési alegységhez és az Alsó-Tisza jobb part tervezési alegységhez tartozik, mely az ország déli felében, az Alföld déli részén helyezkedik el.

Különös szépségű a Duna menti táj, ahol a Duna szabályozása után visszamaradt holtágakban Európa szerte híres, egyedi természeti környezet alakult ki. A vadban, halban gazdag ártéri táj és a Gemenc erdősége kitűnő lehetőség a vadászat, horgászat és az ökoturizmus számára. Az akcióterület tájképe rendkívül változatos: szikes tavak, rétek, mezőségi földek, ártéri erdők, szántóföldek, kaszálók, csatornák váltakoznak a területen. A természeti adottságok, a tiszta környezet és az érintetlen természet olyan lehetőséget tartogat, melyekre építve a turisták számára kellemes kikapcsolódási programok kínálhatók.

A földrajzi elhelyezkedésünkből eredően döntően mezőgazdasági termelésre alkalmasak a termőföldek, de meghatározó bortermő vidék is egyben. A Hajós-Bajai borvidék szubmediterrán

éghajlatának, löszös, humuszos-homok talajadottságainak köszönhetően számos kiváló minőségű, hungarikumnak számító borfajta hazája. A térség agrárgazdasági szerkezetében még jelen van a szőlőgyümölcs, a szántóföldi és fóliás kertészet.

A talajokra káros hatást gyakorol a szél okozta defláció, valamint a jó vízbefogadó és felvevő képessége ellenére a gyenge vízmegtartó és raktározó tulajdonság. Ezen természeti adottságok, valamint a folyamatos aszály következtében az akcióterület felszíni tavainak vízfelülete folyamatosan csökken. Az akcióterület teljes egészét érinti a vízhiány, a több évtizede zajló talajvízszint-csökkenés, az élővilág dinamikus elemeinek megváltozása, az élőhelyhorizontok eltolódása, a térség agráriumát sújtó folyamatos aszálykár.

Kulturális erőforrások: például hagyományok, kulturális örökség, humán erőforrás, tudás, a lokalitáson túlmutató turisztikai attrakcióvá fejlesztett adottságok.

A Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület területén nagyságának köszönhetően számos hagyományőrző szervezet működik. Ezen szervezetek általában civil szervezetek, melyek működését önkéntesek segítik. A civil szervezetek alulról építkező, a piaci és állami szektoron kívül működő szervezetek, olyan kezdeményezések, amelyek a demokratikus működés elengedhetlen részét képezik.

A működésüket és a tevékenységüket főként önkormányzati támogatásból, eseti részvételi- és tagdíjból, valamint magánadományokból és különböző pályázatokból finanszírozzák. Az állami- és európai uniós pályázatok folyamatos figyelésével és a források lehívásával, a szervezeteknek csupán maximum 15-20%-a működik sikeresen.

A HACS területén lévő kulturális örökségek száma igen magas, Bajai járásban: 209, Bácsalmási járásban: 76, Jánoshalmi járásban: 38, Kalocsai járásból ide tartozó településeken: 14, Kiskőrösi járásból az akcióterülethez tartozó területen:8, Kiskunhalasi járás ide tartozó településein: 190 található helyi vagy egyéb védettség alatt álló épületek, építmények. A műemlékek legnagyobb részt XVIII–XIX. századi, barokk, klasszicista épület, településképi megóvásuk kulturális, turisztikai okok miatt is fontos. Az akcióterületen található számos olyan település, mely régre visszanyúló hagyományával és kultúrájával minden évben megörvendezteti az odalátogató turistákat, ilyen például a Hajósi pincefalu Orbán napi rendezvényei, vagy a Szeremlei borsos kalács fesztivál, a Bajai Halászléfőző Fesztivál, Flóra Virágfesztivál Kecelen, a Halasi Szüreti Fesztivál Kiskunhalason és Bácsalmásin a Népek- Ízek, Forgataga, Mélykúti Napok stb.

A több százéves múlttal rendelkező települések vonzerejét növelheti a népi mesterségek felelevenítése, illetve használata. A településeken mindenhol megtalálhatóak a hagyományos búcsútartások, karácsonyi és farsangi bálók, és egyéb települési ünnepek, melyek erősítik a hely szellemét. A települések őrzik a népszokásokat és a hagyományokat, az idősebb generáció igyekszik a fiatalabb generáció számára ezeket az értékeket átadni. A települések tájmúzeumai, helytörténeti gyűjteményei hozzájárulnak az identitás formálásához. A lokalitáson túlmutató turisztikai attrakciókat jól mutatja, hogy a Hajósi pincefalu, a keceli virágfesztivál és a fent felsorolt rendezvények évről évre egyre több vendéget vonzanak és mára már jelentős turisztikai vonzerejű rendezvények a térségben. A fejlesztések és beruházások, hagyományőrzési lehetőségek, helyi identitások erősítése továbbra is az egyik fő szempont marad a térség értékeinek megtartása és fejlődésének megőrzése érdekében.

Társadalmi:

A Helyi Akciócsoport területe: 3172.75 km²

Teljes területtel jogosult települések száma: 44 db

Külterülettel jogosult települések száma: 2 db

A támogatásra jogosult lakónépesség: 94 112 fő

Az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma: 94 112 fő.

A térség területein az iskolázottsági mutató alacsony. Az akcióterületen lévő humán kapacitás nagysága megfelelő, de a képzettsége nem elegendő a nagyobb gazdasági szereplők térségbe való megtelepedéséhez. Ezen problémák miatt az éves átlagkereslet nagyon alacsony, továbbá a nyilvántartott álláskeresők összesen 2339 fő volt 2021-ben.

Magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (százalék) 15%.

Gazdasági:

Regisztrált civil szervezetek ezer lakosra jutó száma 2020-ben 4,5 db. A HFS egyik prioritása a civil szféra erősítése, ezzel olyan lehetőséget teremtve számukra, mellyel céljaikat elérhetik, és a tudásanyagukat eljuttathatják a megfelelő társadalmi rétegekhez.

A másik prioritás a gazdasági szféra fellendítése, ez azért fontos, mert a foglalkoztatással és az adókkal jelentősen hozzájárulnak a térség fejlődéséhez és az elvándorlás csökkentéséhez.

Működő egyéni vállalkozók szám a 2019 évben 3409 db.

Működő társas vállalkozások száma 1722 db volt a 2019 évben. Az egyéni és társas vállalkozások tekintetében az előző évekhez képest emelkedés mutatkozik.

Működő vállalkozás az ipar, építőiparban a 2020 évben 1249 db, ami az előző évhez képest 60 db-bal több vállalkozás jött létre.

Regisztrált őstermelők száma 7778 db a 2021 évben, a 2020 évhez képest itt csökkenés tapasztalható.

A pályázati forrásoknak köszönhetően nőtt a vállalkozói kedv, visszaesés egyedül az őstermelőknél tapasztalható, ennek oka a nagygazdaságok létrehozása és az elöregedés.

7.2 SWOT analízis

Az Akciócsoport által elkészített Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának elsődleges célja volt a helyi fejlesztési igények felmérése és olyan válaszok megfogalmazása, melyek hozzájárulnak a Felső-Bácskai térség sajátosságainak megfelelő fejlesztéséhez és elősegítik a VP LEADER és egyéb források hatékony felhasználását. A stratégia végrehajtása során elért tapasztalatok, eredmények, az országban és az egész világban zajló társadalmi és gazdasági folyamatok szükségessé tették a stratégia felülvizsgálatát és aktualizálását. A felülvizsgálat fő célja az volt, hogy a fenti folyamatok, változások figyelembevételével a stratégia egy olyan alapdokumentum legyen, mely megfelelően tükrözi a változó gazdasági környezetre reagáló fejlesztési igényeket, és lehetőséget tud biztosítani a források hatékony felhasználására.

A helyi vidékfejlesztési stratégiában megfogalmazott prioritások a lakosság életminőségének javítását, a helyi gazdaság fejlődését, a helyi turisztikai potenciál növelését, illetve a „Bácskai identitás” megőrzését célozta meg.

A SWOT elemzés elkészítése során öt tématerületet elemeztük: természeti adottságok és értékek, épített környezet és infrastrukturális adottságok, termelési adottságok és környezet, humán erőforrás adottságok, valamint életmód életviteli szokások és kulturális örökség. A Felső-Bácska térség helyi fejlesztési szükségletét a Tervezést Koordináló Csoport az elemzések során nyert információk alapján, a térségi fórumok, tájékoztatók, személyes konzultációk, projektgyűjtő adatlapok feldolgozásának eredményeként határozta meg. A HFS stratégia fő irányvonalát a jövőkép, az átfogó és specifikus céljai foglalják magukban. A Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület által lefedett 46 település tekintetében, offenzív és fejlesztő stratégia kidolgozása válik szükségessé.

A SWOT analízis eredményei szolgálnak a fejlesztési koncepció alapjául, mivel a fő célok a meglévő erősségek fokozására, valamint a meglévő gyengeségek csökkentésére kell irányuljanak. Mindezek a törekvések azonban csak akkor lehetnek sikeresek, ha a belső adottságok mellett számításba veszik a

külső, jövőbeni várható hatásokat is. A SWOT analízis segít szintetizálni a helyzetelemzésből származó információtömeget, másrészt a koncepcióalkotási folyamatban segíti a helyes stratégiai fejlesztési irányok kiválasztását.

A SWOT analízisben azon Erősségek, Lehetőségek, Veszélyek, Gyengeségek, kerülnek bemutatásra, amelyek a LEADER program szerint a térség gazdaságára, környezetére, társadalmára, humán erőforrására relevánsak.

<p>ERŐSSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jellemző a minőségi helyi termékek előállítására. 2. A környezet és a meglévő infrastruktúra kis átalakítással alkalmas falusi turizmusra. 3. Soknemzetiségű települések, magas színvonalú nemzetiségi és nyelvoktatás. 4. Kialakult és működő települési kapcsolatok. 5. Állandó és nagy múltra visszatekintő rendezvények, rendezvénysorozatok, mind kulturális, művészeti és sport témában. 6. Turisztikai lehetőségek (természetes vizeken létesült fürdőhelyek, strandok, gyógy- és termálfürdők, Hajós-Bajai borvidék, kultúra, hagyományőrzés, EuroVelo 6 és 13 vonalak-kerékpárutak) 7. Több hungarikum kapcsolódik a térséghez. 	<p>GYENGESÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A térség legnagyobb problémája a szakképzett munkaerőhiány és az alacsony iskolázottság. 2. A mezőgazdaság főképpen a nagyüzemi termelésre állt rá, kis foglalkoztatási igénnyel. Népeségmegtartó ereje gyenge. 3. A települések demográfiai mutatói rosszabbak az országos átlagnál. Társadalmi perifériákra szoruló népesség számának növekedése. 4. A térség termelői és humán infrastruktúrája nem megfelelő. 5. A kedvező turisztikai adottságok kihasználatlansága jellemző a térségre. 6. A települési infrastruktúra sok helyen nem megfelelő. 7. Forráshiányos gazdálkodó-, civil szervezetek.
<p>LEHETŐSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Növekvő támogatás és kereslet a minőségi élelmiszerekre és helyi termékekre. 2. Kitérési pontok jobb kihasználása (turizmus, helyi termékek és tevékenységek diverzifikálása). 3. Energiatakarékos és megújuló energiaforrások fejlesztésének lehetősége és igénye. 4. Az érintett európai országokat átfogó Duna Stratégia. 5. A civil szervezetek és vállalkozások fejlesztése és szerepvállalásának növekedése. 6. A 2021-2027-es fejlesztési források szélesebb körben való felhasználása. 7. Országhatár menti elhelyezkedés. 	<p>VESZÉLYEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Globális felmelegedés negatív hatásai, megváltozott időjárási viszonyok. 2. A befektetői hajlandóság elmaradása, hiánya. 3. Hazai és nemzetközi gazdasági tényezők kedvezőtlen alakulása. 4. A hátrányos helyzetű emberek és családok számának növekedése. 5. Határmentiségből adódó migrációs problémák. 6. Covid járványból adódó munkanélküliségi problémák 7. Háborús veszélyhelyzet miatti bizonytalanság.

A fejlesztési stratégiai célkitűzések kiválasztása a helyzetértékelés és SWOT analízis alapján megállapítható, hogy a térség alkalmas a fenntartható fejlődés követelményeihez igazodó olyan versenyképes gazdasági szerkezet megvalósítására, amely maximálisan kihasználja a térség adottságait, munkakultúráját, a gazdag kulturális örökség felhasználásával és környezeti adottságrendszerével.

A térség erősségei közül a sokszínű és nagy múlttal rendelkező hagyományokra, a települések erős testvérvárosi kapcsolataira építő, növekvő turisztikai potenciált kihasználó offenzív stratégia lehet a

kulturális rendezvények és a civil szervezetek támogatása. A SWOT alapján az ilyen irányú fejlesztésre van lehetőség és igény is van rá.

A projekt lebonyolításra alkalmas szervezetek technikai és anyagi gondokkal küszködnek, illetve a térségre jellemző a kedvező turisztikai adottságok kihasználatlansága. Ezekből adódóan szükséges az arra alkalmas szervezetek eszközfejlesztése és anyagi támogatása, az élhetőbb települési környezet és megtartóbb vidéki közösségek létrejöttének elérése érdekében.

A térségben az országos átlagot meghaladó, a társadalmi perifériákra szoruló népesség száma. Az ezekre a rétegekre ható negatív tendenciák visszaszorítása, felzárkóztatása elengedhetetlen. Az ország több térségére is jellemzőek a kedvezőtlen társadalmi és szociális folyamatok, melyek megoldására elsősorban az EFOP intézkedései kínálnak megoldást. Térségi szinten a negatív hatás csökkentéséhez, a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek erősítéséhez a felzárkózást segítő programok, fejlesztések támogatásával, civil szervezetek, egyházak és önkormányzatok együttműködésében megvalósuló szemléletformáló programjaival lehet hozzájárulni.

A térségben megtalálható a kiskerti (hagyományos kisipari) mezőgazdaság, kisüzemi állattartás, jellemző a nagy hagyományokkal rendelkező minőségi élelmiszer-előállítás, és a meglévő infrastruktúra kis átalakítással alkalmas falusi turizmusra. Lehetőséggént adódik e minőségi élelmiszerekre, alternatív mezőgazdasági termelésből származó helyi termékekre és a komplex turisztikai programcsomagokra irányuló növekvő elismerés és kereslet. A helyi gazdasági élet fellendülésének egyik előmozdítója lehet e termékek előállítása, felhasználása, helyi, turisztikai és esetlegesen térségen kívüli értékesítése.

A térség feldolgozóiparának hiányát új üzemek, vállalkozások megjelenése, valamint a helyi élelmiszeripari termékeket előállító gazdaságok kapacitásának növelése, fejlesztése enyhíti. A térségi turizmus fejlesztése terén létrejönnének fejlesztések a falusi-, az agro- és az aktív (kerékpáros-, lovas-) turizmus megvalósítására. Ezekhez biztosítanak lehetőséget a VP és a TOP források. A helyi termékek és a komplex turisztikai attrakciók fejlesztéséhez LEADER források állnak rendelkezésre.

A térség jelentős problémája a munkanélküliség, ami főként a mezőgazdasági ágazaton nyugvó gazdaság és az ipari tevékenységek szinte teljes hiányának következménye. A KKV szektor erősítését elsősorban a GINOP szolgálja és a LEADER programnak is fő célkitűzése. A helyi nem mezőgazdasági mikrovállalkozások erősítésével csökken a mezőgazdasági dominancia. A foglalkoztatottak számának szinten tartása, növelése és a helyi szolgáltatások minőségének javítása a cél, működő, nem mezőgazdasági mikrovállalkozások beruházásainak támogatásával.

8. A stratégia beavatkozási logikája

8.1 A stratégia jövőképe

Előző Helyi Fejlesztési Stratégiánkban megfogalmazott jövőkép még most is aktuális. A Felső-Bácska Helyi Akciócsoport területén olyan fejlesztések valósulnak meg, melyek kihasználva a helyi adottságokat javítják a térség lakosságának életminőségét, társadalmi-gazdasági jólétét, hozzájárulnak a helyi gazdaság és turizmus fellendítéséhez, erősítik a térségi identitástudatot és együttműködési hajlandóságot, mindezekkel a térség népességét megtartó területté válik.

8.2 A stratégia célhierarchiája

A legfontosabb specifikus célok:

1. közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése; (önkormányzat és civil)

A térséget az országos átlagnál rosszabb demográfiai mutatók és az elégtelen települési infrastruktúra jellemzi. A településközpontok, közösségi terek megújítása előidézheti az életszínvonal javítását, a kedvezőtlen gazdasági és társadalmi tendenciák és a települések elnéptelenedésének megállíttását, ezáltal a társadalmi kohézió és helyi identitás erősítését. Az infrastruktúra fejlesztésével a falusi turizmusban rejlő lehetőségek is kihasználhatóbbá válnak.

A civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi közösség életében, azáltal hogy olyan feladatokat vállalnak fel, melyeket sem önkormányzati szereplők, sem gazdasági szervezetek nem képesek vagy nem szándékoznak ellátni. A helyi identitástudat kialakításában és megőrzésében fontos szerepük van a hagyományörző egyesületeknek, a sport és egészségfejlesztést ösztönző szervezeteknek is.

2. helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátóipari programok kidolgozása, megvalósítása; (rendezvény)

A Felső-Bácska HACS területén élők nemzetiségi összetétele igen sokszínű, ezért a kultúra, a népszokások, hagyományok, a tárgyi emlékek száma igen jelentős. A kulturális rendezvények szervezőinek (önkormányzatok, egyesületek) támogatása a térségi kulturális rendezvények, táborok, közösségépítő programok megvalósulásával jár. A változatos programoknak köszönhetően a térség lakosainak nyújt színvonalas szórakozási, kulturális programokat a pályázat, ezáltal az adott település turisztikai vonzereje és látogatottsága is fejlődik. A térségben megvalósuló rendezvények, táborok és közösségépítő programok erősítik az itt élők identitástudatát, ezzel hozzájárulva az elvándorlás csökkentéséhez és a települések népszerűsítéséhez.

A SWOT elemzés alapján ezen intézkedés a helyi közösségi élet építését célozza meg, a kulturális értékek sokrétű megőrzésével és bemutatásával.

Az együttműködésben megvalósuló rendezvények, szabadidős programok és táborok lehetőséget nyújtanak a helyi értéktárban vagy az Országos Hungarikum listában szereplő (továbbiakban: értéklista), nemzetiségi és kulturális hagyományokra épülő értékek bemutatására.

A térség számos erőssége közül ez az intézkedés lehetőséget biztosít a valódi értékeket közvetítő programok megvalósítására.

3. helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése; (helyi termék)

A térség feldolgozóiparának hiányát a helyi élelmiszeripari termékeket előállító gazdaságok kapacitásának növelése, fejlesztése enyhíti. A helyi gazdasági élet fellendülésének egyik előmozdítója lehet a helyi termékek előállításának, felhasználásának, értékesítésének támogatása. A helyi termék fontos jellemzője, hogy nem nagyüzemi technológiával állítják elő, illetve dolgozzák fel, az előállításához szükséges alapanyag megtermelése is általában a tervezési területen történik. Célunk a munkanélküliség csökkentése (leginkább önfoglalkoztatás révén), a helyi termékek népszerűsítése, köztudatba emelése.

4. a vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése; (mikró és turisztika)

Térségünk alapvetően mezőgazdasági jellegű térség, ennek minden előnyével és hátrányával, hiányoznak a sok embert foglalkoztató ipari nagyvállalkozások, és a megközelítés miatt kevesebb befektető települ ide, mint amennyire szükség lenne. A vállalkozói szférát nagyobb részt a mikro- és kisvállalkozások alkotják. LEADER programból a **mikro- kis és középvállalkozásokat** szeretnénk támogatni.

A térség adottságai jóval nagyobbak, mint ahogy eddig kihasználásra kerültek. Az elmúlt támogatásai javítottak valamennyit a helyzeten LEADER programból és más programok segítségével szálláshelyek épültek, újultak meg. A szálláshelykínálat minőségi és mennyiségi növelésével jobban ki lehet használni a térség kedvező gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait, az egyéb turisztikai szolgáltatásokat (vadász-, horgász-, borász-, vízi-, lovas- és agroturizmus). Szükség van olyan attrakciókra, melyek a turistákat több napig is a térségünkben tartják. Olyan turisztikai attrakciók összeállítására van szükség, amelyben a szállásadók, rendezvényszervezők, helyi termékeket előállítók a térségben élők együttműködésére feltétlenül szükség van. Új innovatív szolgáltatások jöhetnek létre, ahol a helyi termékek, értékek előállításának folyamata turisztikai vonzerőként jelenik meg.

Az együttműködésben megvalósuló fejlesztésekkel a térségi speciális, helyi termékek feldolgozásával együtt járó egyedi turisztikai termékkínálat-paletta jöhet létre, és jövedelem kiegészítésre tehetnek szert a falusi vendégfogadással is foglalkozó emberek.

8.3 Az indikátorok megadása

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége
Létrehozott munkahelyek száma	A fejlesztés eredményeképpen újonnan felvételre kerülő munkavállalóval(kkal) nő a kedvezményezett által foglalkoztatottak létszáma	5 db
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósuló rendezvények száma	80 db
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerzett eszközök száma	70 db
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	50 db
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	46 db
Fejlesztéssel érintett civil szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett civil szervezetek száma	50 db

9. Cselekvési terv

9.1 Az intézkedések leírása

I. INTÉZKEDÉS

- 1) Az intézkedés megnevezése: **Életminőséget segítő önkormányzati és civil fejlesztések támogatása**
- 2) Specifikus cél: Községi élet, községi marketing, községi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése Élhetőbb települési környezet és megtartó vidéki községek fejlesztése. Helyi identitás és társadalmi kohézió erősítése.
- 3) Indoklás, alátámasztás: Az intézkedés az országos átlagnál rosszabb demográfiai mutatók és az elégtelen települési infrastruktúra javítására törekszik. A településközpontok, községi terek megújítása előidézheti az életszínvonal javítását, a kedvezőtlen gazdasági és társadalmi tendenciák és a települések elnéptelenedésének megállítását, ezáltal a társadalmi kohézió és helyi identitás erősítését. Az infrastruktúra fejlesztésével a falusi turizmusban rejlő lehetőségek is kihasználhatóbbá válnak.

A civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi közösség életében, azáltal hogy olyan feladatokat vállalnak fel, melyeket sem önkormányzati szereplők, sem gazdasági szervezetek nem képesek vagy nem szándékoznak ellátni. A helyi identitástudat kialakításában és megőrzésében fontos szerepük van a hagyományőrző egyesületeknek, a sport és egészségfejlesztést ösztönző szervezeteknek is.

- 4) A támogatható tevékenységek meghatározása:
 - A támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület(ek) és/vagy építmény(ek) építése, felújítása, bővítése, korszerűsítése, telepített eszközök beszerzése, kihelyezése. Civil szervezetek esetében tevékenységhez kapcsolódó épület felújítása támogatható.
 - Új eszköz(ök) és/vagy új gép(ek) beszerzése (ideértve erő- és munkagép beszerzése, legfeljebb 83 kW teljesítményig), új technológiai rendszer(ek) kialakítása. Civil szervezetek esetében az alapszabályban, alapító okiratban rögzített tevékenységhez kapcsolódó eszközbeszerzés támogatható.
 - Energetikai korszerűsítés, energiahatékony megoldásokat hasznosító technológiák kialakítása a projekt által érintett ingatlanon,
 - A munka elvégzéséhez szükséges informatikai beruházás. Informatikai fejlesztésre maximum 2,500,000,- Ft fordítható. Amennyiben a fejlesztendő tevékenység igényel informatikai fejlesztést (pl. 3D nyomtató, stb.) a támogatás teljes egészében az informatikai fejlesztésre fordítható.
 - A projekthez kapcsolódó, önállóan nem támogatható de elszámolható, immateriális javak, marketing és kommunikáció, tájékoztatás és nyilvánosság, projektmenedzsment, rögzített tételek esetében szállítás, telepítés és üzembe helyezés költsége.
- 5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:
 - Személygépjármű beszerzés

- Haszongépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- lágyszárú növények beszerzése
- lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése.
- mobiltelefon, okostelefon, tablet beszerzése
- élőállat és/vagy tenyészállat beszerzése
- saját teljesítés
- olyan épület építése, felújítása, korszerűsítése, bővítése, amely lakófunkciót tölt be
- ingatlan vásárlása
- szolgálati lakás kialakítása, felújítása, korszerűsítése, bővítése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az önkormányzati és civil szféra képviselői a Magyar Falu Programba pályázati felhívásaira nyújthatnak be hasonló tevékenységekre támogatási kérelmet, viszont ott a tevékenységek

Az a pályázó aki Magyar Falu Program intézkedéseinek keretében már rendelkezik nyertes kérelemmel ugyanezen tevékenységre vonatkozóan.

Az intézkedés kiegészítője/folytatása lehet a korábbi évek LEADER, TOP, VP pályázatainak ezek célja is a vidéki térségekben élők életminőségének a javítása, a vidéki települések vonzóbbá tétele.

A Nemzeti Együttműködési Alap kereteiből a civil szervezetek működési költségei támogathatók, jelen intézkedésből az alapszabályban rögzített tevékenységhez kapcsolódó együttműködésben megvalósuló fejlesztések, táborok támogathatók.

Nem részesíthető támogatásban az a pályázó, aki más felhívás keretében már rendelkezik olyan támogató határozattal, mely ugyanezen tevékenységre vonatkozik.

7) A jogosultak köre:

- helyi önkormányzat (321),
- helyi nemzetiségi önkormányzat (371)
- sportegyesület (521),
- polgárőr egyesület (526),
- egyéb egyesület (529),
- közalapítvány (561),
- nemzetiségi egyesület (528),
- egyéb alapítvány (569),
- nonprofit korlátolt felelősségű társaság (572)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Jogosultsági kritériumok

- A HACS területén állandó székhellyel, telephellyel rendelkező ügyfél pályázhat.
- Üzleti terv/megvalósíthatósági tanulmány.
- 2007. évi XVII. törvény 28.§-a szerinti ügyfél azonosítóval rendelkező ügyfél pályázhat.
- Projekt szempontjából együttműködésben megvalósuló fejlesztés támogatható.

Alapelvek

- A beruházásnak a HACS működési területén kell megvalósulnia
- Kizárólag költséghatékony pályázatok támogathatóak
- A projekt költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és takarékos módon kell összeállítani.
- A fejlesztés kizárólag együttműködésben valósulhat meg, legalább 1 db együttműködési megállapodás csatolása szükséges a támogatási kérelemhez.
- Az intézkedésben a fejlesztendő tevékenységhez közvetlen kapcsolódó kiadások számolhatók el.
- Egy támogatást igénylő egy alkalommal jogosult támogatási kérelem benyújtására (az elutasított és visszavont támogatási kérelem ez esetben nem releváns), vagyis egy alkalommal részesülhet támogatásban.
- Jelen helyi felhívásra többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, illetve központi költségvetési szerv csak akkor nyújthat be támogatási kérelmet, ha ahhoz a Kormány - a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 46. § (1b) bekezdése alapján - előzetesen hozzájárult.

Kiválasztási kritériumok

- A projekt szempontjából releváns, a kötelezőn felüli együttműködésben megvalósuló fejlesztés előnyt élvez.
- Megvalósíthatósági tanulmány/üzleti terv tartalma
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI. 26.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A projekt a HACS területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozások, szervezetek bevonása előnyt élvez
- A pályázó tagja a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesületnek
- Az energiahatékonyt javító fejlesztések előnyt élveznek.
- A fejlesztés hozzájárul a településkép javításához (csak építés esetén releváns); energiahatékony eszközbeszerzés
- Azok a fejlesztések, amelyek kapcsolódnak más megkezdett vagy megvalósult fejlesztéshez előnyt élveznek

9) Tervezett forrás:

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát, 700.000.000,- Ft
- b) a támogatás intenzitását:
- c) a projektméret korlátait; 500.000 – 10.000.000
- d) a támogatás módját (hagyományos vagy egyszerűsített költségelszámolás) hagyományos elszámolás

10) A megvalósítás tervezett időintervalluma:

2024/1 – 2027/4

11) Kimeneti indikátorok:

Támogatott önkormányzatok száma: 46 db.

Támogatott civil szervezetek száma: 50 db

Beszerzett eszközök száma: 25 db

II. INTÉZKEDÉS

1) Az intézkedés megnevezése: Gazdaságfejlesztés a Felső-Bácskában

2) Specifikus cél:

A vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése

Helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése

3) Indoklás, alátámasztás:

Térségünk alapvetően mezőgazdasági jellegű térség, ennek minden előnyével és hátrányával, hiányoznak a sok embert foglalkoztató ipari nagyvállalkozások, és a megközelítés miatt kevesebb befektető települ ide, mint amennyire szükség lenne. A vállalkozói szférát nagyobb részt a mikro- és kisvállalkozások alkotják. LEADER programból a **mikro- kis és középvállalkozásokat** szeretnénk támogatni.

A térség adottságai jóval nagyobbak, mint ahogy eddig kihasználásra kerültek. Az elmúlt támogatásai javítottak valamennyit a helyzeten LEADER programból és más programok segítségével szálláshelyek épültek, újultak meg. A szálláshelykínálat minőségi és mennyiségi növelésével jobban ki lehet használni a térség kedvező gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait, az egyéb turisztikai szolgáltatásokat (vadász-, horgász-, borász-, vízi-, lovas- és agroturizmus). Szükség van olyan attrakciókra, melyek a turistákat több napig is a térségünkben tartják. Olyan turisztikai attrakciók összeállítására van szükség, amelyben a szállásadók, rendezvényszervezők, helyi termékeket előállítók a térségben élők együttműködésére feltétlenül szükség van. Új innovatív szolgáltatások jöhetnek létre, ahol a helyi termékek, értékek előállításának folyamata turisztikai vonzerőként jelenik meg.

Az együttműködésben megvalósuló fejlesztésekkel a térségi speciális, helyi termékek feldolgozásával együtt járó egyedi turisztikai termékkínálat-paletta jöhet létre, és jövedelem kiegészítésre tehetnek szert a falusi vendégfogadással is foglalkozó emberek.

A térség feldolgozóiparának hiányát a helyi élelmiszeripari termékeket előállító gazdaságok kapacitásának növelése, fejlesztése enyhíti. A helyi gazdasági élet fellendülésének egyik előmozdítója lehet a helyi termékek előállításának, felhasználásának, értékesítésének támogatása. A helyi termék fontos jellemzője, hogy nem nagyüzemi technológiával állítják elő, illetve dolgozzák fel, az előállításához szükséges alapanyag megtermelése is általában a tervezési területen történik. Célunk a munkanélküliség csökkentése (leginkább önfoglalkoztatás révén), a helyi termékek népszerűsítése, köztudatba emelése.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- A támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület(ek) és/vagy építmény(ek) építése, felújítása, bővítése, korszerűsítése, telepített eszközök beszerzése, kihelyezése.
- Új eszköz(ök) és/vagy új gép(ek) beszerzése (ideértve erő- és munkagép beszerzése, legfeljebb 83 kW teljesítményig), új technológiai rendszer(ek) kialakítása.
- Energetikai korszerűsítés, energiahatékony megoldásokat hasznosító technológiák kialakítása a projekt által érintett ingatlanon,
- A munka elvégzéséhez szükséges informatikai beruházás. Informatikai fejlesztésre maximum 2,500,000,- Ft fordítható.
- A projekthez kapcsolódó, önállóan nem támogatható, de elszámolható, immateriális javak, marketing és kommunikáció, tájékoztatás és nyilvánosság, projektmenedzsment, rögzített tételek esetében szállítás, telepítés és üzembe helyezés költsége.

- haszongépjármű beszerzése 3,5 T alatti
- munkabér támogatás
- A feldolgozott élelmiszeripari és kézműves termékek előállítása.
- Olyan turisztikai szolgáltatók támogatása, melyek a szolgáltatásaik mellett a helyi termékek piacra jutásának lehetőségein is javítani szeretnének. Az együttműködéssel másik termelők/szolgáltatások piaci lehetőségeit is tudják fejleszteni, oly módon, hogy abba bevonják az idelátogató hazai és külföldi vendégeket.
- Turisztikai attrakciók (közfürdő; természetes fürdőhely; muzeális intézmény, vár, kastély; turisztikai közlekedési infrastruktúrához tartozó közlekedési eszköz; kalandpark; állatkert; vidámpark; védett természeti terület bemutatóhelye; tematikus állandó bemutató terem/tér) létrehozásának/fejlesztésének támogatása; szálláshely szolgáltatás kialakítása/fejlesztése.

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Egyéb, a HFS-ekben meghatározott nem támogatható tevékenységek pl. lágyszárú növények.
- Az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek.
- Használt eszközök, gépek, berendezések beszerzések
- 83 kW teljesítményt meghaladó erő- és munkagépek beszerzése
- Mobiltelefon, okostelefon, okosóra, tablet beszerzése
- Lágyszárú növény, élőállat és/vagy tenyészállat beszerzése
- Lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
- Saját teljesítés
- Olyan épület építése, felújítása, korszerűsítése, bővítése, amely lakófunkciót tölt be
- Ingatlan vásárlása
- Ültetvény telepítés
- Kizárólag elsődleges mezőgazdasági termelést célzó fejlesztés
- Zöldség-gyümölcs termékek csomagolása (post-harvest tevékenységek)
- Termék előállításához szükséges készletek, alapanyagok beszerzése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Nem részesíthető támogatásban az a pályázó, aki más felhívás keretében már rendelkezik olyan támogató határozattal, mely ugyanezen tevékenységre vonatkozik. **További kidolgozása folyamatban.**

7) A jogosultak köre:

Helyi önkormányzat (321) **(csak turizmusfejlesztés esetén)**

Egyéb önálló vállalkozó (232)

Korlátolt felelősségű társaság (113)

Közkereseti társaság (116)

Betéti társaság (117)

Egyéni cég (228)

Egyéni vállalkozó (231)

Adószámmal rendelkező magánszemély (233)

Szociális szervezetek (121)

Mikro- kis és középvállalkozás (induló vállalkozás is!), **ha van lehetőség csak mikrókat szeretnénk támogatni**

őstermelő (OST),

őstermelők családi gazdasága (ÖCSG)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

1.CÉLTERÜLET: Mikro- kis és középvállalkozások fejlesztése

Jogosultsági kritériumok

- A HACS területén állandó székhellyel, telephellyel rendelkező ügyfél pályázhat.
- Üzleti terv/megvalósíthatósági tanulmány.
- 2007. évi XVII. törvény 28.§-a szerinti ügyfél azonosítóval rendelkező ügyfél pályázhat.
- Projekt szempontjából együttműködésben megvalósuló fejlesztés támogatható.

Alapelvek:

- A projekt költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és takarékos módon kell összeállítani.
- A fejlesztés kizárólag együttműködésben valósulhat meg, legalább 1 db együttműködési megállapodás csatolása szükséges a támogatási kérelemhez.
- Az intézkedésben a fejlesztendő tevékenységhez közvetlen kapcsolódó kiadások számolhatók el.
- Egy támogatást igénylő egy alkalommal jogosult támogatási kérelem benyújtására (az elutasított és visszavont támogatási kérelem ez esetben nem releváns), vagyis egy alkalommal részesülhet támogatásban.
- Jelen helyi felhívásra többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, illetve központi költségvetési szerv csak akkor nyújthat be támogatási kérelmet, ha ahhoz a Kormány - a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 46. § (1b) bekezdése alapján - előzetesen hozzájárult.
- A projekt megvalósítási és fenntartási ideje alatt nem csökkenhet a pályázó átlagos statisztikai létszáma.
- Induló és működő nem mezőgazdasági **mikro- kis és középvállalkozások** pályázhatnak.
- Működőnek számít a minimum 1 teljes lezárt üzleti évvel rendelkező **mikro- kis és középvállalkozás**.
- Induló **mikro- kis és középvállalkozásnak** számít a helyi támogatási kérelem benyújtásakor már működő vállalkozás, akinek még nincs lezárt üzleti éve.

Kiválasztási kritériumok:

- A projekt szempontjából releváns, a kötelezőn felüli együttműködésben megvalósuló fejlesztés előnyt élvez.
- Megvalósíthatósági tanulmány/üzleti terv tartalma
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI. 26.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A projekt a HACS területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozások, szervezetek bevonása előnyt élvez
- A pályázó tagja a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesületnek
- Az energiahatékonyságot javító fejlesztések előnyt élveznek.
- Munkahelyteremtő beruházások előnyt élveznek
- Munkahelymegtartó beruházások előnyt élveznek
- Megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása
- Azok a fejlesztések, amelyek kapcsolódnak más megkezdett vagy megvalósult fejlesztéshez, előnyt élveznek.

2.CÉLTERÜLET: Helyi termék fejlesztés

Jogosultsági kritériumok

- A HACS területén állandó székhellyel, telephellyel rendelkező ügyfél pályázhat.
- Üzleti terv/megvalósíthatósági tanulmány.
- 2007. évi XVII. törvény 28.§-a szerinti ügyfél azonosítóval rendelkező ügyfél pályázhat.
- Projekt szempontjából együttműködésben megvalósuló fejlesztés támogatható.

Alapelvek

- A projekt költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és takarékos módon kell összeállítani.
- A fejlesztés kizárólag együttműködésben valósulhat meg, legalább 1 db együttműködési megállapodás csatolása szükséges a támogatási kérelemhez.
- Az intézkedésben a fejlesztendő tevékenységhez közvetlen kapcsolódó kiadások számolhatók el.
- Jelen helyi felhívás keretében egy támogatást igénylő egy alkalommal jogosult támogatási kérelem benyújtására (az elutasított és visszavont támogatási kérelem ez esetben nem releváns), vagyis egy alkalommal részesülhet támogatásban.
- Jelen helyi felhívásra többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, illetve központi költségvetési szerv csak akkor nyújthat be támogatási kérelmet, ha ahhoz a Kormány - a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 46. § (1b) bekezdése alapján - előzetesen hozzájárult.
- A támogatási kérelem benyújtását megelőző utolsó lezárt üzleti évvel rendelkező ügyfél pályázhat
- Annex 1 termékek feldolgozására, értékesítésére azon ügyfelek nyújthatnak be támogatási igényt, akiknek a támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti évben elért éves árbevételük legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.

- Nem főállású mezőgazdasági termelő abban az esetben pályázhat annex 1 termék feldolgozásra, amennyiben az előző lezárt adóbevallásban mezőgazdasági termék előállításából származó bevétele származott.
- A pályázó vállalja, hogy a fejlesztéssel érintett terméket, szolgáltatást minimum egy helyi, vagy térségi rendezvényen, vagy minimum egy térségi kiadványban (online/offline) népszerűsíti és ezt bemutatja.

Kiválasztási kritériumok:

- A projekt szempontjából releváns, a kötelezőn felüli együttműködésben megvalósuló fejlesztés előnyt élvez.
- Megvalósíthatósági tanulmány/üzleti terv tartalma
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI. 26.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A projekt a HACS területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozások, szervezetek bevonása előnyt élvez
- A pályázó tagja a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesületnek
- Az energiahatékonyságot javító fejlesztések előnyt élveznek.
- A Felső-Bácska HACS területéről származó alapanyag felhasználásával megvalósuló helyi termék előállítása, fejlesztése előnyt élvez. A saját maga által előállított termék feldolgozása előnyt élvez.
- A megvalósításhoz kapcsolódó, helyi szolgáltatóval/vállalkozóval kötött felvásárlási/értékesítési szerződés vagy előszerződés előnyt jelent.

3.Célterület: Helyi turizmusfejlesztés

Jogosultsági kritériumok

- A HACS területén állandó székhellyel, telephellyel rendelkező ügyfél pályázhat.
- Üzleti terv/megvalósíthatósági tanulmány.
- 2007. évi XVII. törvény 28.§-a szerinti ügyfél azonosítóval rendelkező ügyfél pályázhat.
- Projekt szempontjából együttműködésben megvalósuló fejlesztés támogatható.

Alapelvek:

- A projekt költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és takarékos módon kell összeállítani.
- A fejlesztés kizárólag együttműködésben valósulhat meg, legalább 1 db együttműködési megállapodás csatolása szükséges a támogatási kérelemhez.
- Az intézkedésben a fejlesztendő tevékenységhez közvetlen kapcsolódó kiadások számolhatók el.
- Egy támogatást igénylő egy alkalommal jogosult támogatási kérelem benyújtására (az elutasított és visszavont támogatási kérelem ez esetben nem releváns), vagyis egy alkalommal részesülhet támogatásban.

- Jelen helyi felhívásra többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, illetve központi költségvetési szerv csak akkor nyújthat be támogatási kérelmet, ha ahhoz a Kormány - a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 46. § (1b) bekezdése alapján - előzetesen hozzájárult.
- Szálláshely felújításra, bővítésre abban az esetben lehet támogatást igényelni, amennyiben pályázó KSH vagy NTAK adattal bizonyítja a vendégéjszakák számát a pályázat benyújtását megelőző lezárt pénzügyi évben.
- Turisztikai programszolgáltatás és/vagy szálláshely fejlesztés kizárólag helyi termék előállításával vagy bemutatásával egybekötően támogatható, mely együttműködéssel is megvalósítható.

Kiválasztási kritériumok:

- A projekt szempontjából releváns, a kötelezőn felüli együttműködésben megvalósuló fejlesztés előnyt élvez.
- Megvalósíthatósági tanulmány/üzleti terv tartalma
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI. 26.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A projekt a HACS területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozások, szervezetek bevonása előnyt élvez
- A pályázó tagja a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesületnek
- Az energiahatékonyságot javító fejlesztések előnyt élveznek.
- Munkahelyteremtő beruházások előnyt élveznek
- Munkahelymegtartó beruházások előnyt élveznek
- Foglalkoztat vagy vállal megváltozott munkaképességű személyt
- A pályázó rendelkezik az adott turisztikai tevékenységgel kapcsolatos végzettséggel.

9) Tervezett forrás:

Támogatási összeg: 900.000.000,- Forint

A támogatási intenzitás:

Támogatási összeg szálláshely fejlesztés/mikro- kis és középvállalkozás fejlesztés/helyi termék projektek esetén: 500.000 – 15.000.000,- Forint

Támogatási összeg turisztikai attrakciók létrehozása esetén: 500.000 – 50.000.000,- Forint

Hagyományos költségelszámolás.

10) A megvalósítás tervezett időintervalluma:

2024/1 – 2027/4

11) Kimeneti indikátorok:

Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma: 50 db

Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma: 5 db

Beszerzett eszközök száma: 25 db

Létesített munkahelyek száma: 5 db

III. INTÉZKEDÉS

1) Az intézkedés megnevezése: Rendezvények, táborok lebonyolítása.

2) Specifikus cél: Helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátóipari programok kidolgozása, megvalósítása.

3) Indoklás, alátámasztás: A Felső-Bácska HACS területén élők nemzetiségi összetétele igen sokszínű, ezért a kultúra, a népszokások, hagyományok, a tárgyi emlékek száma igen jelentős. A kulturális rendezvények szervezőinek (önkormányzatok, egyesületek) támogatása a térségi kulturális rendezvények, táborok, közösségépítő programok megvalósulásával jár. A változatos programoknak köszönhetően a térség lakosainak nyújt színvonalas szórakozási, kulturális programokat a pályázat, ezáltal az adott település turisztikai vonzereje és látogatottsága is fejlődik. A térségben megvalósuló rendezvények, táborok és közösségépítő programok erősítik az itt élők identitástudatát, ezzel hozzájárulva az elvándorlás csökkentéséhez és a települések népszerűsítéséhez.

A SWOT elemzés alapján ezen intézkedés a helyi közösségi élet építését célozza meg, a kulturális értékek sokrétű megőrzésével és bemutatásával.

Az együttműködésben megvalósuló rendezvények, szabadidős programok és táborok lehetőséget nyújtanak a helyi értéktárban vagy az Országos Hungarikum listában szereplő (továbbiakban: értéklista), nemzetiségi és kulturális hagyományokra épülő értékek bemutatására.

A térség számos erőssége közül ez az intézkedés lehetőséget biztosít a valódi értékeket közvetítő programok megvalósítására.

4.) A támogatható tevékenységek meghatározása:

Közösséget építő rendezvények, táborok, szabadidős programok támogatása.

Rendezvény (1-3 összefüggő napig) Olyan rendezvények támogathatók, amelyek egyszeri vagy évente ismétlődő jelleggel kerülnek megrendezésre. Támogatható a kultúra és értékmegőrzés köré szerveződő programok előkészítése, megszervezése és lebonyolítása. A program megvalósítása során, a kötelező helyi, térségi értékek bemutatása, megismertetése.

Táborok (minimum 3 napos) Tematikus táborok szervezése, lebonyolítása a HACS területén az itt élő ifjúság részére. Olyan táborok támogathatók, amelyek minimum 3 napos időtartamban valósulnak meg bentlakásos formában, a HACS területén, nappali tagozatos iskolai tanulmányait folytatók részére.

A tevékenységekhez kapcsolódó, önállóan nem támogatható, de elszámolható költség a tájékoztatás és nyilvánosság, projektmenedzsment és marketingtevékenység díja.

5.) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű és haszongépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Politikai rendezvények megvalósítása
- Használt árucikkek beszerzése
- Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- Támogatási jogosultságok megvásárlása

- Lágyszárú növények, élő állat beszerzése
- Lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése.
- Fogyó eszközök, irodaszerek, anyag jellegű termékek
- Az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek
- Tűzijáték lebonyolítása
- Online megjelenés: domain név regisztráció és hozzá tartozó webtárhely, honlapkészítés
- Ismeretterjesztő kiadványok készítése
- Kizárólag egy adott gazdasági társaság érdekeinek és termékeinek bemutatását célzó termékbemutató, rendezvény
- Tréningek, képzések szervezése
- Ingatlan vásárlás
- Szemináriumok, szakmai műhelyek, tematikus találkozók szervezése
- Működési és általános költségek (rezi)
- Építési, felújítási költségek

6.) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

NTAB és NEA vegyes, Magyar Falu civil, Városi civil, TOP, Csoóri Sándor alap program táncházak megvalósulására támogatói okirattal rendelkeznek.

Csak a projekt szempontjából releváns együttműködésben megvalósuló fejlesztés támogatható. Amennyiben a pályázó az önkormányzati szférához tartozik, kötelező az együttműködés legalább 1 hagyományőrző vagy művészeti egyesülettel. Nonprofit szervezetek esetén előírás, hogy az alapító okiratukban szerepeljen a releváns tevékenység.

Sem a VP, sem más OP nem nyújt lehetőséget önállóan megszervezhető, a helyi közösség identitástudatának erősítésére, a helyi összefogás ösztönzésére szolgáló települési rendezvények támogatására.

7.) A jogosultak köre:

Helyi önkormányzat (321), helyi nemzetiségi önkormányzat (371), sportegyesület (521), polgárőr egyesület (526), nemzetiségi egyesület (528), egyéb egyesület (529), közalapítvány (561), egyéb alapítvány (569), nonprofit korlátolt felelősségű társaság (572)

8.) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Jogosultsági kritériumok

- A HACS területén állandó székhellyel, telephellyel rendelkező ügyfél pályázhat.
- Programterv benyújtása kötelező
- 2007. évi XVII. törvény 28.§-a szerinti ügyfél azonosítóval rendelkező ügyfél pályázhat.
- Projekt szempontjából együttműködésben megvalósuló fejlesztés támogatható.

Alapelvek:

- A projekt költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és takarékos módon kell összeállítani.
- A fejlesztés kizárólag együttműködésben valósulhat meg, legalább 1 db együttműködési megállapodás csatolása szükséges a támogatási kérelemhez.
- Az intézkedésben a fejlesztendő tevékenységhez közvetlen kapcsolódó kiadások számolhatók el.

- Egy támogatást igénylő egy alkalommal jogosult támogatási kérelem benyújtására (az elutasított és visszavont támogatási kérelem ez esetben nem releváns), vagyis egy alkalommal részesülhet támogatásban.
- Jelen helyi felhívásra többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, illetve központi költségvetési szerv csak akkor nyújthat be támogatási kérelmet, ha ahhoz a Kormány - a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 46. § (1b) bekezdése alapján - előzetesen hozzájárult.
- A kedvezményezett köteles a támogatott projekt vonatkozásában adatszolgáltatási kötelezettségét teljesíteni. (tájékoztató tábla, facebook, hashtag, honlap...)
- Egy projekt, egy csoport gyerek (legalább 16 fő) legalább 3 napos táboroztatására irányul. Nappali tagozatos tanulók maximum 25 év korig.
- A projekt eredményeként megvalósuló rendezvényről/táborról a megvalósulást megelőzően 30 nappal, a végleges programot meg kell küldeni a HACS részére
- A megvalósult rendezvényről/táborról 10 napon belül, 3 fotóval ellátott szöveges beszámolót (min 3000 karakter) kell küldeni a HACS részére, feltüntetve a facebook, vagy honlap megjelenését.

Kiválasztási kritériumok:

- A projekt szempontjából releváns, a kötelezőn felüli együttműködésben megvalósuló fejlesztés előnyt élvez.
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI. 26.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján a Felső-Bácska HACS területén van
- A projekt a HACS területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozások, szervezetek bevonása előnyt élvez
- A pályázó tagja a Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesületnek
- Többnapos rendezvény megtartása előnyt élvez
- A pályázó vagy a programban résztvevő tag szakmai minősítéssel vagy felsőfokú oklevéllel rendelkező, akkor előnyt élvez.
- A rendezvény/tábor valamely helyi érték, Hungaricum bemutatásával vagy szerepeltetésével valósul meg.
- Gyerekek fejlődéséhez hozzájáruló rendezvények, programok előnyt élveznek.
- Térségi kapcsolaterősítés növelése előnyt élvez.

9.) Tervezett forrás:

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagyságát: 200.000.000,- Ft.
- b) a támogatás intenzitása:**
- c) a projektméret korlátait;
Támogatás összege min. 500.000, - Ft, max. 2.500.000, -Ft
- d) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10.) A megvalósítás tervezett időintervalluma:

2024/1-2027/4

11.) Kimeneti indikátorok:

Megvalósult rendezvények száma: 70 db

Megvalósult táborok száma: 10 db

Beszerzett eszközök száma: 20 db

9.2 Együttműködések

a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása

A Felső-Bácska Vidékfejlesztési Egyesület eddig is részt vett együttműködési projekteken térségek között és nemzetközi viszonylatban egyaránt. A korábbi térségek közötti együttműködéses projektek értékelése során megállapítást nyert, hogy a jövőben a kultúra, a gasztronómia, a közösségfejlesztés, a helyi természeti környezet, megújuló energia, sport területén megvalósuló közös programok, szabadidős szolgáltatások terén történő tapasztalatcsere, illetve a helyi termékek bemutatása-fejlesztése területek kerülhetnek elsősorban középpontba. A korábbi térségek közötti és nemzetközi együttműködésekben olyan kapcsolatok alakultak ki, melyek alapot adnak az elkövetkezendő időszakra is az együttműködések folytatására. A térségek közötti együttműködéseknel fontos szempont, hogy a HACS-al szomszédos szervezettel is működünk együtt, mert a területi adottságok miatt közös fejlesztéseket lehet megvalósítani, illetve az ország különböző területén lévő HACS-al történő együttműködés hozzájárul más területek még jobb megismeréséhez.

Nemzetközi pályázatok terén, a gasztronómiai rendezvényeken több alkalommal vett részt az egyesület. Az Akciócsoport a jó gyakorlatok, tudásátadás, kulturális, turisztikai együttműködések témában szeretne a jövőben nemzetközi partnerekkel együttműködni. Olyan hosszú távú együttműködések kialakítása a cél, melyben a megszerzett tudást mind a két fél hasznosítani tudja.

9.3 Kommunikációs terv

A Felső- Bácska Vidékfejlesztési Egyesület az kívánja tudatni a célcsoporttal, hogy a szervezet és szolgáltatásai hol és milyen formában érhetőek el. Tájékoztatásunk célja felébreszteni a közösségben az igényt és a vágyat arra, hogy ismerjék meg szervezetünk munkáját és a pályázati felhívások adta lehetőségeket és aktualitásokat.

A figyelem felkeltése, az intézkedések megfelelő kialakítása a cél.

1. a célcsoport(ok) meghatározása

A kommunikációs tevékenység célcsoportja a térség 3 szektorának minden képviselője.

Mindenki, aki érintett a HACS tevékenységével kapcsolatban, a helyi érdekek fejlődésében, azaz:

- helyi lakosság
- helyi civil szervezetek
- a települési aktív „gondolkodók”
- vállalkozások
- döntéshozók, településvezetők, önkormányzati képviselő testületek.

2. a kommunikációs eszközök, tevékenységek típusainak bemutatása, beleértve a pályázók és a szélesebb nyilvánosság tájékoztatásának módját

A HACS fő kommunikációs csatornája saját web-oldala (www.felsobacska-hacs.hu), a közösségi csatornán működtetett információs oldala (facebook), valamint a direkt email-rendszerű tájékoztatás és kapcsolattartás.

Városi honlapokkal való együttműködés: Az akciócsoport területén működő települési, önkormányzati honlapok lehetőséget adhatnak a hírek megosztására.

Ezek a platformok kerülnek meghirdetésre a különböző események, workshopok, tájékoztató fórumok, ülések.

Az egyesület irodái minden munkanapon nyitvatartási időben várja az ügyfeleket, a HACS tevékenységétől független egyéb fejlesztési elképzelésekkel is.

Információcsere személyes konzultációkon, rendszeres fórumokon, fogadóórákon, konferenciákon keresztül történik.

3. a HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása, visszacsatolási lehetőségek, ezek kezelésének és dokumentációjának módja

A www.felsobacska-hacs.hu honlapon minden az Egyesülettel kapcsolatos nyilvános dokumentáció és információ frissen elérhető. A pályázati információk a www.palyazat.gov.hu és a www.mvh.gov.hu címen is megtalálhatóak lesznek. Személyes tájékoztatásra is lehetőség van a szervezet irodáiban, de telefonon és elektronikusan is rendelkezésre állnak, továbbá ezeken a csatornákon van visszacsatolási lehetőség is.

4. a kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása

A Felső-Bácska Helyi Akciócsoportnak egy munkaszervezeti pozícióban levő és 7 LEADER munkatársi pozícióban levő alkalmazottja van. A munkaszervezeti felépítésnek megfelelően alakulnak a kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök

5. a HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve

A későbbiekben megjelenő pályázati felhívások, esetleges felülvizsgálati folyamat esetén az előírt aktuális feladatoknak megfelelően fog történni a kommunikációs tevékenység.

6. a kommunikációs tevékenység pénzügyi terve

A kommunikáció elsődleges felelőse a munkaszervezet vezető, a kommunikáció költsége a normál működési költségek között szerepel, erre az egyesület külön nem számol keretet.

A szakmai tevékenységeket, szakirányú teendőket külsős szolgáltató megbízásával látja el.

9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek

A HACS által megvalósítani kívánt projekt egy city app létrehozása a HACS területére vonatkozóan. Az app hozzájárul a térség ismerté tételéhez.

A City App egy olyan ingyenes mobil alkalmazás, amelynek alkalmazásával mindent egy helyen megtalál a HACS-ra, településekre és a térségre vonatkozóan a látogató.

Az app segítségével lehetőség nyílik a programok népszerűsítésére, látnivalók bemutatására. A lakosok gyorsan és pontosan tájékozódhatnak, ügyeiket intézhetik és közölhetik észrevételeiket a településsel kapcsolatban.

Az alkalmazás Android vagy iOS készüléken is elérhető.

A megyével együttműködve a turizmus/marketing projekt/projektek megvalósítása HACS szinten.
(Még egyeztetés alatt)

10 Monitoring és értékelési terv

10.1 Monitoring

A monitoringgal kapcsolatos feladatokat a Felső-Bácska HACS esetében a munkaszervezet látja el a munkaszervezet vezető irányításával.

Feladatok:

- A monitoring és értékelési eljárás kidolgozása, a szükséges indikátorrendszer létrehozása, az adatgyűjtési módszer kialakítása és az adatgyűjtés lebonyolítása, a rendszeres és eseti jelentések összeállítása, és a monitoring eljárásban részt vevő további szereplők, szervezetek tájékoztatása és tevékenységük koordinálása.
- Rendszeres időközönként megvizsgálja a program előrehaladását, célkitűzéseinek teljesülését.
- Elemzi a végrehajtás eredményeit, különös tekintettel a különböző intézkedések vonatkozásában kitűzött célok teljesítésére.
- Értékeli a program keretében hozott pénzügyi támogatási döntéseket.
- Megtárgyalja és jóváhagyja az elkészült monitoring és értékelési jelentéseket.
- Előterjesztéseket készít a közgyűlés számára a HFS lebonyolításában szükséges esetleges korrekciókra vonatkozóan.
- A monitoring eljárás során ellenőrzi a projekt megvalósulást, a tervezett indikátorok teljesítését, társadalmi és gazdasági hatások létrejöttét, különös figyelemmel az uniós célkitűzések eléréséhez.
- Az egyesület ezekre a kötelezettségekre már a pályázkészítési szakaszban felhívja a pályázók figyelmét.
- A projekt megvalósítási szakaszban az akciócsoport folyamatosan támogatja személyre szabott tanácsadással, kör e-mailekkel, honlap bejegyzésekkel, illetve tájékoztató fórumok szervezésével a projektgazdákat.
- Az egyes LEADER projektek lezárásakor az egyesület bekéri a projekt leírásokat és legalább 3db nagyfelbontású képet a megvalósult fejlesztésről, továbbá engedélyt kér a honlapon való közzétételhez.
- Amikor értékelési szakaszhoz ér a LEADER program megvalósítása, az Egyesület munkaszervezete a nyilvántartásai alapján bekéri a nyertes projektgazdától az eredményindikátor értékeket. Ezek alapján a szükséges vizsgálatokat, elemzéseket fogja végrehajtani.
- A HFS monitoring alapján készített kimutatások az egyesület honlapján, fórumokon, rendezvényeken, hírleveleken keresztül kerülnek nyilvánosságra.

A HACS monitoring tevékenysége keretében a specifikus célokhoz rendelt eredménymutatók kapcsán megvalósult eredményeknek és a teljesítményeknek, vagyis a célok teljesülésének szakmai nyomon követését, továbbá a program kapcsán a források felhasználásának nyomon követését végzi, illetve saját teljesítményét is méri. Ezáltal folyamatos adatgyűjtést, feldolgozást végez, amely alapján vizsgálható a tevékenység előrehaladása a kitűzött célok vonatkozásában.

10.2 Értékelési terv leírása

Az éves jelentés feldolgozását követően a célértékek és az elért eredmények összehasonlítása után a HACS elemzi a forrás-felhasználást. Ezek alapján hozza meg a szükséges változtatásokat. A felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikálása és terjesztése a HFS 9.3 Kommunikációs terv fejezetében leírt csatornákon történik az éves beszámoló feldolgozását követően.

A HFS megvalósításának értékelése és monitoringja:

Az adatok feldolgozását és elemzését a munkaszervezet végzi, az általa elkészített jelentéseket az elnökség, illetve a közgyűlés elé terjeszti minden aktuális pályázati időszak lezárását követően. Az eredményeket honlapukon közzé tesszük.

Ssz.	Terület	Adat forrása / gyűjtés gyakorisága	Értékelés, visszacsatolás
1.	Beérkezett pályázatok száma	Benyújtott pályázatok száma alapján minden aktuális pályázati időszakot követően	Kimutatás készítése pályázati időszakonként
2.	Igényelt támogatás összege	Benyújtott pályázatok alapján minden aktuális benyújtási időszak lezárását követően	Kimutatás készítése pályázati időszakonként
3.	Megítelt támogatás összege	Támogatói okiratok alapján minden aktuális benyújtási időszak lezárását követően / projektgazdától elektronikus adatkérés 1 alkalommal	Kimutatás készítése pályázati időszakonként
4.	Kifizetett támogatás összege	A projektek zárását és az utolsó kifizetési kérelem jóváhagyását követően a kifizetést jóváhagyó	Kimutatás készítése pályázati
5.	Forrásfelhasználás	Pályázati időszakonként gazdaságfejlesztési/közösségfejlesztési források arányának vizsgálata a 4. pont alapján; fejlesztési források/működési források arányának vizsgálata	Kimutatás készítése pályázati időszakonként

11 Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Életminőséget segítő önkormányzati és civil fejlesztések támogatása	0	20	300	300	80	700	40
2.	Rendezvények, szabadidős programok, táborok lebonyolítása	0	60	300	400	140	900	50
3.		0		50	100	50	200	10
4.		0						
	Összesen	0	80	650	800	270	1 800	100

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	53,5					
Animációs költségek	0,5					
Egyéb tervezett bevételek	1					
Összesen	55					

A forrásallokáció módosítható a HFS megvalósítása során.

A működési és animációs költségeket reálisan, a megadott évek vonatkozásában szükséges megadni, az alábbiak figyelembevételével, indoklással ellátva:

- a HACS működtetéséhez szükséges költségvetés megtervezése (összesítve évenként: személyi jellegű költségek és járulékaik, dologi költségek, szolgáltatások igénybevételének költségei, utazás és szállásköltségek, bérleti díjak) bérek,
- bérleti díjak,
- egyéb költségek stb.